

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 15

Politikos apžvalga

KAS PASIEKTA PER ANGLŲ — SOVIETŲ DERYBAS MASKVOJE

Užsienių spauda dabar plačiai rašo apie anglų ministerio Edeno kelionę į Maskvą ir tos kelionės vaisius. Rimtieji politikos laikraščiai nurodo, kad per minėtą vizitą buvo išlyginti anglų — sovietų santykiai ir aptartas pagrindas taikai Rytų Europoje patikrinti. Mat, ligi šiol tarp anglų ir sovietų buvo tam tikras nepasitikėjimas, o po šito vizito nepasitikėjimas visiškai pašalintas. Dabar galima laukti vienodos politikos iš anglų ir sovietų pusės, ypač kas liečia Rytų Europą. Mat, dabar tiek sovietai, tiek anglai suinteresuoti, kad Europoje būtų taika ir todėl jie turi vieną tikslą — apsaugoti nuo karo pavojų Europą. Reikiant anglai su sovietais galės lengvai susitarti, ypač turint galvoj, kad Sovietų Rusijos politikai laukia iš anglų ne aktingo dalyvavimo Rytų pakte, bet palankaus nusistatymo jo atžvilgiu.

BERLYNO IR MASKVOS VIZITAI

Anglų spauda dabar palygina anglų ministerių Simono ir Edeno vizitą Berlyne su Edeno vizitu Maskvoje. Anglų spauda nurodo, kad po Berlyno vizito buvo išsklaidytos anglų politikų iliuzijos dėl susitarimo su vokiečiais ir jų įtraukimo į saugumo sistemą. Iš kitos pusės po vizito Maskvoje išsklaidytos abejonės dėl sovietų geros valios taikai palaikyti ir galimumo susitarti su visomis Europos valstybėmis.

NERAMUMAS AUSTRIJOJE DĖL VOKIEČIŲ ŽYGIŲ

Vokiečių žygiai sudaryti nuolatinę kariuomenę Austrijoje sukėlė didelių rūpesčių. Austrijos spauda reikalauja gražinti monarchiją Austrijoje, nes, girdi, tik monarchija galės išgelbėti kraštą nuo prijungimo prie Vokietijos. Kai kurie laikraščiai net nurodo, kad prancūzai su italais susitarė sugražinti monarchiją Austrijoje. Mat, iš dviejų blygybių (monarchija ar prijungimas krašto prie Vokietijos) jie išrinko patogesnę. Tačiau, tokiam planui priešinasi Čekoslovakija ir Jugoslavija, kurių tautos dar gerai atsimena Habsburgų monarchijos jungą.

ŠVEICARŲ — VOKIEČIŲ GINČAS

Paskiausiai buvo prasidėję nesusipratimai tarp vokiečių ir šveicarų, nors Šveicarija yra visiškai neutrali valstybė. Šiomis dienomis vokiečiai pagrobė iš Šveicarijos teritorijos vokiečių žurnalistą, aršų hitlerininkų priešininką. Tuo buvo sulaužyti tarptautiniai papročiai ir Šveicarijos teritorijos neliečiamybė. Šveicarų vyriausybė dėl šio įvykio pasiuntė vokiečių vyriausybei protesto notą. Tokie atsitikimai, nors iš esmės nelabai svarbūs, prisideda prie nerimo kėlimo Europoje.

LATVIŲ SPAUDA APIE BUV. BALTIJOS GELEŽINĖS DIVIZIJOS VADO SUGRĮŽIMĄ Į VOKIETIJĄ

Kaip žinoma, neseniai gavo vokiečių vyriausybės leidimą grįžti į Vokietiją buv. geležinės divizijos vadas Bišofas. Toji divizija liūdnai pagarsėjo savo žygiais Pabaltijy, ypač Latvijoje, didžiajam karui pasibaigus, kai vokiečiai turėjo palikti šiuos kraštus. Jis tada surinko abejotina gaislą ir iš jų suformavo savo geležinę diviziją (kaip ir Bermontas). Latvių spauda nurodo, kad Bišofas vėl renką tą patį elementą, iš kurio buvo suformuota geležinė divizija ir kad dabar taip pat vyrauja vokiečių „Baltiečių sąjungoj“ tikslas veržtis į rytus.

LENKIJA PRIEŠ BET KURIUOS TERITORIALINIUS PAKEITIMUS PABALTIJY

Šiomis dienomis lenkų žymus laikraštis „Gazeta Warszawska“ paskelbė straipsnį apie Klaipėdą ir Dancigą. Laikraštis rašo, kad Lenkija yra griežtai nusistačiusi prieš bet kuriuos teritorialinius pakeitimus Pabaltijy. Laikraštis atvirai pripažįsta, kad Klaipėdos problema yra sykiu ir Dancigo problema ir tas pats pavojus, kuris gresia Klaipėdai, gresia ir Dancigui. Pagaliau, laikraštis priduria, kad tarptautinė būseną dabar nepalanki vokiečiams ir jie turi susilaikyti nuo bet kurių žygių, nes tai gali jiems brangiai kainuoti.

VOKIEČIAI BIJO KETURIŲ DIDŽIŲŲ VALSTYBIŲ SUSITARIMO

Vokiečių spauda, net užsienių reikalų ministerijos organas, reiškia baimę dėl keturių didžiųjų valstybių (Prancūzijos, Anglijos, Italijos ir Sovietų Rusijos) susitarimo. Užsienių reikalų ministerijos artimas laikraštis rašo, kad ir vokiečiai nenori karo, tačiau jiems neįmanoma prisidėti prie Rytų paktą ir jie kitais keliais eina prie taikos garantavimo (kuriais, būtent, keliais — nepasakyta). Bet, rašo toliau laikraštis, keturios didžiosios valstybės (Anglija, Prancūzija, Italija ir Sovietų Rusija) susitarė prieš Vokietiją. Tos valstybės nori jai primesti kolektyvinį Rytų paktą, kuris gali būti vokiečių nelaime, kaip susitarimas dėl Klaipėdos. Taigi, dabar vokiečiai atvirai pasisakė, kaip jie žiūri į Klaipėdos garantiją ir, apleidę, į taikos garantijas Rytų Europoje.

LENKAI DĖL KARO OPERACIJŲ LENKIJOJ IR PABALTIJY

Šiomis dienomis lenkų politikas ir oficiozo redaktorius Medzinski's pasakė kalbą dėl lenkų užsienių politikos. Jis nurodė, kad lenkai neprotestavo dėl vokiečių kovo 16 d. žygio (nuolatinės kariuomenės gražinimo) todėl, kad tada ji turėtų mobilizuoti visą savo kariuomenę, o šia paskutine priemone jie, kol kas, nenorėję pasinaudoti. Tačiau lenkai yra pasiryžę smarkiausiai atsispirti prieš svetimos kariuomenės perėjimą per jos ar kaimyninių valstybių teritorijas. Spauda aiškina, kad Medzinski's, kalbėdamas apie „kaimynines valstybes“, turėjo galvoj Pabaltijo valstybes ir jų uostus. Kalbėdamas apie „svetimosios kariuomenės“ perėjimą, turėjo galvoj galimą vokiečių sovietų susirėmimą. Tuo pasisakymu norima įrodyti, kad gandai apie esamą vokiečių — lenkų karinę sutartį yra be pagrindo.

VOKIETIJA VIS DAUGIAU IZOLIUOJAMA

Garsusis šveicarų politikos laikraštis „Journal de Genève“ šiomis dienomis paskelbė vedamąjį straipsnį apie vokiečių tarptautinę būseną. Laikraštis nurodo, kad dabar visi suprato pavojų, kuris gresia pasauliui iš dabartinės Vokietijos. Tai įsitikino, anot laikraščio, Mussolini po pasimatymo su Hitleriu, tai įsitikino Simonas po vizito Berlyne, tai jau seniai žino Prancūzija ir Sovietų Rusija. Tuo būdu vokiečių izoliacija stiprėja.

ANGLAI SUSIRŪPINĘ VOKIEČIŲ AVIACIJA

Anglų spauda labai susirūpinusi dėl vokiečių karo aviacijos dydžio. Anglų spauda nurodo, kad vokiečiai, ginkluodamiesi ore, turi galvoje Angliją, su kuria jie neturi bendrų sienų ir kuri randasi saloje. Vokiečiai, anot anglų spaudos, svajoja apie britų (anglų) salų okupavimą, o anglai turės vokiečiams nurodyti jų ribas. Todėl Anglija turi būti gerai pasirengusi, ir anglų spauda reikalauja padidinti karo aviaciją.

AIRIAI ATSISKIRIA NUO DIDŽIOSIOS BRITANIJOS

Šiomis dienomis Airių parlamentas priėmė tautybės ir pilietybės įstatymą, pagal kurį airių piliečiai daugiau nebebus Didžiosios Britanijos (Anglijos) valdiniai. Šis įstatymas yra labai svarbus, nes juo prasideda visiškas airių atsiskyrimas nuo Anglijos ir, apleidę, plyšys Anglų imperijoje.

SKANDINAVŲ SPAUDA APIE KLAIPĖDOS VOKIETININKŲ BYLĄ

Klaipėdos vokiečių byla bei bylos sprendimu susidomėjo visos Skandinavijos valstybės (Švedija, Norvegija ir Danija). Švedų didžiausieji laikraščiai rašo, kad sprendimas yra visiškai pamatuotas. Jie nurodo, kad Klaipėdos vokiečiai ketino atplėsti kraštą nuo Lietuvos ir perleisti Vokietijai. Ta prasme pasisakė ir norvegų bei danų spauda. Kai kurie skandinavų laikraščiai, kaip stambus švedų laikraštis „Dagens Nyheter“ (Dienos naujienos) ir kiti, klausia, kodėl vokiečiai, kurie taip triukšmauja dėl šio sprendimo, nesistebi ir nesijaudina dėl žiaurų sprendimų Vokietijoje prieš žmones, kurie nieko blogo nedarė, o tik kitaip galvoja. O čia buvo mėginta išduoti teritorijos dalį kitai valstybei, kas, apleidę, yra didžiausias nusikaltimas.

Leldžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Kar. Štabą 56 nr.
KAINA: visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Kada kariausime?

Šiandien girdime įvairiausių kalbų, kurios sukelia žmonėse baimės ir nerimo. Daugelis susirūpinę, kas bus toliau ir klausia vienas kito: „ar negirdėjai, bus karas ar ne“. Tokių kalbų galima girdėti mieste, įstaigoje, sodžiuje ir kitur. Tokios kalbos vargina visuomenę, įneša nerimo į ramiųjų gyventojų tarpą. Kodėl gi tokių kalbų atsirado?

Visi gerai žinome šiandieninę mūsų padėtį. Gerai atmename, kas įvyko Klaipėdos krašte prieš kelis mėnesius. Tenai susibūrė išdavikų gaujos, kurios rengėsi kelti neramumą, rengti ginkluotą sukilimą ir parduoti mūsų Nepriklausomosios Lietuvos dalį svetimiesiems. Toji piktadarybė mūsų budriųjų saugos organų buvo susekta ir išdavikai pateko į kariuomenės teismą. Iš kilo garsioji sassininkų ir neumanninkų byla, kuri pasklido viso pasaulio spaudoje. Užsienio laikraščiai pritarė mums ir kaltino tuos, kurie drįso tokius nelegalius darbus dirbti. Tik vokiečių spauda ir propaganda per radio šaukė, kiek galėjo, ant mūsų, plūdo ir šmeižė biauriausiais žodžiais už tai, kad mes laiku susigriebėme išvengti pavojaus ir pavedėme teismui tarti žodį.

Teismas nusprendė. Kaltininkai nubausti. Mūsų visuomenė nurimo ir pradėjo vėl ramų gyvenimą. Bet, deja, vokiečiai, išgirdę sprendimo nutarimą, taip sukruto, kad, rodos, į juos būtų šimtas perkūnų trenkęs. Ir štai mūsų ramią nuotaiką vėl sudrumstė. Pasipylė dar didesni plūdimai, šauksmai, grasinimai. Įvairūs brutalūs poelgiai su lietuviais Vokietijoje ir panašūs kiti veiksmai ir buvo priežastys pasklisti įvairiems gandams. Kilo žmonėse susirūpinimo, kuo baigsis kaimyno triukšmas, gal jis ginklu mėgins atplėšti Klaipėdos kraštą, o gal panorės ir visos mūsų Nepriklausomosios Lietuvos. Užtat ir kilo daugybė klausimų, ar bus karas, kada gi pagaliau mus puls ir t. t. Be abejo, daug kalbų dėl to susirūpinimo peržengia ribas ir virsta paprastais plepalais, nieku nepagrįstais. Dažnai tenka girdėti savotiškų išvadų, pesimistinių nuotaikų ir, rodos, kad iš tiesų stovime ant bedugnės krašto. Tokių dalykų girdime visuomenėje, na, o kariai ar čia nedalyvauja?

Reikia pripažinti, kad ta sujūdimo banga yra pasiekusi ir kariuomenę. Kariai apipilami tais visais klausimais ir tikimasi iš jų, kaip specialistų, gauti tikslesnę ir patikimesnę atsakymą. Kai kurie kariai mėgsta patys tokius gandus skleisti, juose gyvai dalyvauti ir savotiškai dalykus aiškinti. Toki kariai už tai nusikalsta kario nuostatams. Tad kas mums, kariams, daryti?

Kariškai kalbant, jei kas sprendžiama, tai visų pirma išnagrinėjami sprendimo elementai. Tie sprendimo elementai visokeriopai ištiria sprendžiamą objektą ir tik tada tariamas paskutinis žodis, galutinė išvada — nusprendžiama. Žinome, kad sprendžia vadas, kuris remiasi įvairiausiomis žiniomis, kelis kartus patikrintomis žiniomis, ir tada gauname pagrįstą pilną motyvų paskutinįjį žodį, kuris lieka tik vykdyti. Taigi šiandieninių gaudų bangoje ar galime mes spręsti tokius klausimus, ar bus karas ir t. t. Aišku, kad ne. Privalome liautis sprendę, saugotis daryti savų išvadų, neturė-

dami įrodymų, turime laukti, kol vadas nuspręs. Labai kenkiame kariuomenei, jei sėdame ne į savo kedę. Kur ne mūsų kompetencija, ten ir neikime ir nesiimkime tų darbų, kurių negalime atlikti. Ypač svarbu vengti įvairių plepalų, prie jų neprisidėti, skleidėjus sulaikyti ir įduoti, kam reikia. Kariuomenė turi į viską ramiai, be panikos ir baimės žiūrėti, turi būti pavyzdžiu visiems kitiems ir nepramanyti niekų.

Pagaliau, jei ir gyventume karo išvakarėse, ar būtų ko per daug jaudintis. Gerai žinome savo uždavinius, žinome, kuriuo atveju imsime ginklo, o jei jau ginklą pavartosime, tai nepaleisime jo iš rankų, nors ir mirti reikėtų. Vadinasi, rengiamės karui todėl, kad norime būti užtikrinti dėl savo laisvės ir todėl, kad norime taikos. Mes atliekame kario pareigas, dėl savo krašto pasirengę atiduoti gyvybę. Tai kada turime pasiaukoti, kada turime kariauti? Tada, kai mus priešas puls ir norės mūsų teises bei mūsų garbę sumindžioti, pavergti. Vadinasi, karo priežastimi turės būti priešas, ir kai tik mus palies jis ginklu — tada ir kariausime. Todėl šiandien jaudintis nebūtų ko, nors, kaip sakiau, ta karo pradžia būtų visiškai arti. Svarbu tik viena, kad pasiryžimas gintis nesilpnėtų, bet stiprėtų.

Bet gal karo nė nebus? Prisiminkime didžiojo karo išdavus. Visos valstybės nuvargo, nukentėjo, dar nepamiršo didžiojo karo nuostolių — šiandien tatau aišku, kad nė viena nenori kariauti. Tačiau yra tokių valstybių, kurios, pralaimėjusios didįjį karą, net labai smarkiai nukentėjo. Tos šiandien gal ir norėtų atsiimti prarastuosius kraštus, bet jos turėtų kariauti ne su vienu, bet su daugeliu priešų. Europos valstybių tarpe šiuo metu daugiausia triukšmauja Vokietija, iš kurios ir mums gresia tiesioginis pavojus. Bet ar ji jau gali kariauti? Ji turi daug puolamųjų objektų, ji nori didinti savo teritoriją, per tai turi būti pasirengus kariauti ne su kuria viena, bet su daugeliu valstybių. Tokiam žygiui ji toli gražu šiandien dar nepasirengusi. Taigi iš šių samprotavimų atrodo, kad bet kurie karo veiksmai tuo tarpu negalimi.

Tačiau kaip neprivalom būti pesimistai, taip neturime būti ir dideli optimistai. Ypač mes, lietuviai, galime tikėtis kurių nors smurto žygių iš Vokietijos purnės. Kuo tas baigtusi, sunku pasakyti, reikia spėti, kad turėtų užvirti karas platesniu mastu ir išsiplėsti po visą Europą. Juk mes šiandien ne vieni tegyvename, turime Pabaltijo sąjungininkes, turime didžiąsias Europos valstybes, kurios susirūpinusios vokiečių tikslais ir jų realizavimu. Jos aiškiai žino, kad Vokietija, išsigalėjusi bent kuriame užgrobtame pasienyje, veršis išigalėti ir kituose sienų pakraščiuose. Šiaip ar taip kalbant, karo šiandien sunku tikėtis, bet budėti ir laukti netikėtumų būtina.

Mes per savo nepriklausomybės kovas gerai patyrėme smurto galimumus, užtat ateityje būkime atsargesni.

Kpt. A. Jonaitis

Šūviai į kareivių sielą

1915 metais, rugpiūčio 19 d., paryčiais, prancūzų sekėjai pastebėjo virš vokiečių apkasų iškeltas baltas drobes. Išaušus perskaitė ir parašą.

„Vakar paimtas Kaunas“

Atskridęs vokiečių lėktuvas, vietoje bombų, nometė proklamacijų, iš kurių žinių ištroškęs prancūzų kareivis sužinojo apie rusų kariuomenės katastrofą, šimtus tūkstančių belaisvių, vokiečių paimtą milžinišką grobį. Žinoma, prancūzai pagalvojo, kad žinios žymiai išpūstos, bet vistiek... karas, matomai, negeron pusėn krypta. Štai jau metai, kaip jis tęsiasi, o vietoj triumfališko įžengimo Berlynan, vieton malonaus grįžimo namo, tenka sėdėti purviniuose šampanės apkasuose. Kad prastai sekasi rusams, tatai jau seniai nujautė prancūzų kareivis. Bet vokiečių gudriai patiekta žinia galutinai prancūzą įtikina, kad karas bus santarvininkų pralaimėtas, arba bent užtruks taip ilgai, kad jam pačiam bus šimtas progų numirti. Pabandyk dabar taip nusiteikusį kareivį vesti į ataką. Kur yra ta jo puola-moji dvasia, be kurios puolimas neįmanomas?

Vokietys pasiekė savo tikslą. Labai pigiu būdu jis žymiai susilpnino prancūzų dvasią.

Ką gi iš tikrųjų padarė vokietys? Neabejotina, kad anksčiau ar vėliau prancūzų kareivis vistiek būtų sužinojęs, kad Kaunas paimtas. Ar nevistiek iš kokių šaltinių jis tai sužinotų: prancūziškų ar vokiškų?

Tatai ir svarbu, kad ne vistiek. Prancūzai tą žinią būtų pranešę visai kitaip. Jie būtų pranešę, kad prieš porą savaičių strateginiais tikslais buvo apleistas Kau-no miestas, kad rusai tvarkingai pasitraukė į iš anksto paruoštas pozicijas, kad, pagaliau, paskutinėmis dienomis karo laimė aiškiai kryptanti rusų pusėn. Tam patvirtinti dešimteriojai išpūstų kokio smulkaus rusų laimėjimo aprašymą ir nepagailėtų komplimentų „didvyriškai“ rusų tautai ir kariuomenei.

Kiekvienas pralaimėjimas, savųjų aprašytas, dažnai tik pataiso ūpą, o laimėjimas, prieš aprašytas, labai išblyksta. Štai pavyzdys: prancūzų lakūnų 1916 metais, besibaigiant Verduno kautynėms ir Brusilovo prasiveržimui, išmėtytos proklamacijos:

RUSŲ LAIMĖJIMAI

Ploto laimėjimas per
8 savaites
30.000 kv. kilometrų!
Rusai 500 km fronte įsi-
brovė 100 km gilumon!
Belaisvių 350.000, iš jų
daugiau kaip 50.000 vo-
kiečiai

VOKIEČIŲ LAIMĖJIMAI

Vokiečių pasistūmėjimas
ties Verdunu per
5 mėnesius
5 kilometrai

Vokiečių nuostoliai:
daugiau kaip 600.000 vyrų.
Verdunas nepaimtas, ne-
paimamas.
Ar tai laikoma laimėjimu?

Palyginkit ir spręskit!

Priešo proklamacijos dažnai ragindavo kareivius sukilti prieš savo vadovybę arba pasiduoti nelaisvėn. Dažnai būdavo fabrikuojami „atviri laiška“, tarytum belaisvio, kur buvo giriamas geras gyvenimas nelaisvėje ir kviečiami draugai pasiduoti į nelaisvę. Ypač šis metodas buvo vartojamas ten, kur jis galėjo rast palankesnę dirvą, pavyzdžiui, austrų kariuomenėje, kur buvo daug slavų rusofilų, ar rusų kariuomenėje, kur

nėtrūko turkams ir jų sąjungininkams ištikimų musulmonų.

Kartais priešas, greta savo laimėjimų aprašymo, sarkastiškai pašiepavo priešą. Štai kelios ištraukos iš vokiečių proklamacijos, mėtytos prancūzams:

„Du milijonai rusų yra įsibrovę Vokietijon ir Austrijon. Jie dirba žemę mūsų užpakalyje.

Sąjungininkų puolimas prieš turkus, tiek pat sėkmingas, kiek italų prieš austrus.

Eskimai apgulė Spandau.

Ant žinomo kalno Schratzmaennele, į pietų rytus nuo Berlyno, jūs paėmėt tranšėją.

Vakaruose, ties Arras, jūs užėmėt keletą tranšėjų. Tam tikslui pasiekti jūs nustojote 100.00 žmonių. Jūs nustosite viso savo kraujo prieš mūsų pozicijas, bet neįstengsite išvyti mus iš savo krašto.

Advokatai ir biržos spekuliantai, kurių jūs esate valdomi, slepia nuo jūsų tiesą. Jie pardavė jus Anglijai, tai pačiai tautai, kuri prieš 100 metų nukankino jūsų didįjį imperatorių.

Dar niekad prancūzų armija nebuvo tokioje pras-toje draugystėje.

Mums jūsų gaila“.

Perbrangus korespondencijų siuntinėjimas

„Kario“ Nr. 12 Mk. Valaitis, nagrinėdamas karo korespondentų reikalus, iškėlė vertingų minčių. Jis, tarp kitko, pažymėjo, kad eilinis karys-korespondentas, neturėdamas atitinkamo korespondento liudijimo, labai vargsta, kol jam pasiseka vieną kitą žinią sužvejoti. Bet atsitinka kartais taip, kad tos jo sužvejos žinios žlunga vien tik dėlto, kad jis neturi 30 ct. pašto ženklui, toms žinioms persiųsti. Šiaip ar taip kalbant, žinių persiuntimas yra nepaprastai brangus. Geras karo korespondentas turi kas savaitę siuntinėti žinias redakcijai. Tokių žinių visuomet jis atras. Taigi, per mėnesį už pašto ženklus jis turi sumokėti 1 lt. 20 ct. o per 52 savaites 16 lt. 60 ct. Tai jau didelė suma, kuri šiais laikais nesimėto.

Prieš kelis metus už korespondencijų bei straipsnių persiuntimą iki tam tikro svorio korespondentai klijuo-davo 5 centų pašto ženkliuką. Ir viskas buvo gerai. Bet štai Paštų Valdyba uė 30 ct. leidžia siųsti redakci-joms iki 250 gramų raštų. Skirtumo Paštų Valdyba ne-padarė: ar tu siųsi 5 g raštų, ar 100 ar 250 gramų, vistiek mokėk 30 centų. Karo ir, aplamai, civilinės spaudos korespondentai, netikiu, kad siųstų korespon-dencijų po 250 gramų. Juk tai būtų visas romanas, o ne korespondencijos! Tokių po 250 gramų korespon-dencijų korespondentai nesiuntinėjo ir nesiuntinės.

Bet štai „Kario“ Nr. 13, atsiliepdamas į pirmąjį straipsnelį, prabilo P. Sirgedas. Jis, pritaręs to straipsnelio mintims ir kai ką papildęs, tarp kitko sako, kad korespondentams būtų leidžiama siųsti korespondenci-jos su kariuomenės dalių antspaudais. Tam aš nepritar-čiau. Kas kita būtų, jei jam už korespondencijas nebū-tų mokamas honoraras. Be to, reikia atsiminti, kad ne-maža karių yra ir tokių, kurie rašo ne tik į „Kari“, bet ir į kitus laikraščius.

Tačiau, atsižiūrint į viską, tenka pabrėžti, kad korespondencijų persiuntimas perbrangus. Civilinėje spaudoje tuo reikalu irgi buvo jau nekartą nusiskūsta.

A. Ginvyris

Pažinkime ir vertinkime kavaleriją

Po didžiojo karo visos valstybės daugiau pradėjo rūpintis kavalerija. Teisybė, buvo momentas, kada „apkasų žmonės“ pradėjo analizuoti kiekvieną ginklo rūšį ir jos tinkamumą karui, savaimė aišku, stabilzuotame fronte, kuris laikėsi gana ilgai pasauliniame kare. Taip absurdiškai galvojant, buvo paleistas šūkis, kad kavalerija savo laikus atgyveno ir ji, kaip atskira ginklo rūšis, daugiau nebereikalinga.

Tačiau karas niekad neištarė savo paskutinio žodžio. 1920 m. lenkų kare su bolševikais, 1922 m. graikų kare su turkais kavalerija vėl įrodė, kad ji būtina reikalinga. Mūsų nepriklausomybės kovose nedidelė kavalerija atliko sunkius uždavinius.

Pakanka, kad karai būtų manevrino pobūdžio, kada kavalerijai reikės atlikti uždavinius, kurių nesugebės kita ginklo rūšis. Visi karo žinovai gali nagrinėti būsiantį karą, kaip jį nori matyti, bet niekas negali žinoti, kada karas bus. Viena tik yra aišku, kad šių dienų greit tobulėjanti technika karą mažai darys panašų į buvusį ir iš anksto numatytos operacijos dažnai bus klaidingos, nes jose visuomet pasitaikys daug spragų ir pavėlavimų. Iš čia išvada, kad kiekvienas karas turi savo daug netikėtumų, kuriems negalima užbėgti ir jų numatyti.

O dirbti reikia ir turime būti pasirengę atremti priešo smūgį; nes kuo būsime toje srity padarę mažiau, tuo anksčiau mus tas smūgis išstiks.

Didžiajame kare ne tiek kavalerija apvylė, kiek jos nebuvo tada, kai ji buvo reikalinga. Vokiečiai gailisi, kad 1914 m. neturėjo masės kavalerijos dešiniame sparne. Panašų atsitikimą randame 1915 m., pabaigoje kovo mėn., kada Ludendorfas pralaužė prancūzų anglų frontą ir neturėjo parengtos kavalerijos, tikslu persekioti ir neduoti galimybės atsitraukti priešui. Suprato tai rusai 1920 m. organizuodami karo kavaleriją. Įvertino ir išnaudojo Kemal Paša kovose su graikais Mažojoje Azijoje. Matome, kad visose operacijose buvusiame kare visur ir visada kavalerijai būtų darbo. Neužtenka rinkti kavalerijai momentai ir nurodyti veikimo kryptys, bet reikia jai duoti tokią jėgą, kad ji kiekvienu momentu galėtų kautis su priešu, kurį gali ji

lengvai apeiti savo manevro dėka. Čia negalima pamiršti stiprios kavalerijos puolamosios dvasios.

Kavalerija turi daug teigiamų pusių, bet ne visuomet ji buvo tinkamai panaudota. Pastebimas dabar kavalerijos reorganizavimas, nors jis dažnai neišlaiko kritikos, galimumo greito manevro kiekvienoje vietoje. Toks reiškinys atsitiko vakaruose, kur pradėjo vyrtauti motorizacijos idėja. Šis reiškinys davė progos kavalerijai turėti labai stiprią ugnį, bet daug pareina nuo susisiekimo kelių, „motoro arklys“ negali pakeisti arklio. Aišku, kad tokia kavalerija mažai turi bendra su senąja. Kiek mes matome, kavaleriją reorganizuojant, keičiant jos formas, visur paliekamas jai savarankiškumas.

Patirta yra, kad kavalerija 1914 m. turėjo per mažai ugnies ir per daug išlepintus arklius. Tačiau negalima tvirtinti, ar 1935 m. kavalerija nėra per daug apsunkena ugnimi, kas trukdo jos lankstumą. Ar tik nebus apsirikimas, kada akiai mes pakeisime kavalerijos psichologiją, jos ryžtingą kraują, kurs daro dažnai ją nenugalimą.

Ir panašiai kaip pėstininkų divizijoje viskas suvedama prie pėstininkų kojų, taip ir kavalerijoje sugebėjimo ir greičio pagrindu turi būti arklys.

Ypač mes daug turime rūpintis savo kavalerija, nes mūsų krašte yra pakankamai daug arklių, tik jie reikia gerinti ir daugiau jais rūpintis. Tam padėti daug galim mes patys: dragūnai, šauliai dragūnai ir įvairūs rateliai.

Motorų tiek daug neturėsime, kad jie pakeistų arklius. Antra, mūsų geografinė padėtis tokia, kad kaip tik kavalerijai bus labai daug darbo.

Kas kavalerijoje yra charakteringa, gerosios jos pusės yra lygiai senos, kaip senas ir pats ginklas. Todėl stiprinkime ją, kaip būtina reikalingą, be kurios jokiū būdu neapsieis šių dienų taktika, tada būsime tikri, kad nei šiandien nei ryt nebūsime apvilti.

Gal būt ateis laikas, kada arklys nustos buvęs ginklo bičiulis kavaleristui, jį pavaduos greitesnė priemonė — motoras. Bet tai ne taip greit įvykdoma.

Kav. j. ltn. Kukta

Patys mokomės — patys ir važiuojam. Iš geležinkelių kuopos darbo ir gyvenimo.

Mūsų viršininkai, padėkite mums sporte!

Kūno mankštos dalykai mūsų kariuovių apmoky-
me turi būt ne kiek nemažiau rūpestingai ir uoliai ve-
dami, kaip ir kitos mokymo šakos. Deja, kariuomenės
dalių tarpe ligi šiol dar taip nėra, nors, aplamai, spor-
tas, o ypač kariuomenės, yra toli pažengęs.

Norint fiziškai stiprėti, o tai, žinoma, privaloma
kiekvienam piliečiui, tuo labiau kariui, pirmiausia rei-
kia turėti tam tikrą darbo programą, dėstymo motodas,
kad visa tai būtų galima atitinkamai įvykdyti.

Artinasi vasara, kada visų pulkų kuopos ir koman-
dos kūno mankštos pamokas atliks laukuose. Čia bus
reikalingas kiekvienai kuopai atitinkamas skaičius leng-
vosios atletikos įrankių, pav.: iečių, diskų, rutulių, ka-
muolių, tačiau dėl jų stokos vasaros pamokos, kurias
vadina „sportas“, pasidaro visiškai nesportiškomis ir
monotoniškomis.

Mano nuomone, tuo reikalu turėtų susidomėti
kiekvienos kuopos viršininkai, kurie pasistengtų išrū-
pinti kas kuopai priklauso ir ką ji galėtų gauti. Mes,
kariai, pageidaujame priemonių ir nurodymų. Jau ke-
linti metai iš eilės nesant kariuomenės sporto švenčių,
kuriose tekdavo stebėti mūsų sportinę pažangą ir lai-
mėjimus, dalyse sportas tapo užmirštas. Ypač šioj sri-
ty atsilikę Kauno įgulos dalys, kurios, turėdamos sa-
vo tarpe po keletą garsių ir praktikoj prityrusių spor-
tininkų, mažai teįdėda savo iniciatyvos ir kruopštumo.
Kodėl gi mums kariams neduodate progos pasireikšti
pulke sporto srity? Reikia savo daly surengti per me-
tus nors vienas rungtynes. Dalies sporto rungtynės
turės dvigubą reikšmę: duos progos pasireikšti visiems
dalyviams ir jų laimėjimai paskatins daugiau prie dar-
bo, o antra, pati rungtynių organizacija, tvarka ir t.t.,
rengimosi detalės bus kaip supažindinimas visų ka-
rių sportininkų su praktišku darbu, ko sodžiu jie nie-
kad nematys.

Liūdnoka, kad dalis per 3—4 metus nesurengia
sporto šventės, kuri parodo sportininkų tinkamą išsila-
vinimą, nekaltant apie tuos, kurie esti arba atvyksta
išmankštinti. Geresnieji sportininkai, patekę į karių
eilės, pamato, kad ši mokymo šaka per mus labai už-

leista. Tai jau priminė mums ir mūsų kaimynai lat-
viai, kurie yra pasakę, kad mes ne tik sporto spaudoj
menkai terašome ir tegvildename sporto reikalus, su-
sijusius su karių parengimu, bet ir praktikoj esame
smarkiai susnūdę. Mūsų tarpe medžiagos yra, tik duo-
kit galimumo ją smarkiau apdirbti ir prižiūrėti, tada
dėl atsilikimo nereiks skųstis.

Nesuprantama, kam gi laikoma pulko sandėliuose
po 200—300 naujų, visiškai nedėvėtų sporto batelių.
Kodėl gi neduodama jais naudotis pavasario ir vasa-
ros metu. Mes, sportininkai kariai, sieloj tai pergyve-
nam ir jaučiam krizę, kad tokioj mokykloj, kaip ka-
riuomenė, sportas yra lyg ir apleistas. Savo viršininkų
mes prašome, būkite mūsų rėmėjai sportiško mokymo
ir įrankių įsigijimo srity, o mes, kariai, šimteriopai
jums atsilyginsime darbu. Skaitome „Kario“ sporto
kronikoj ir randam žinių apie latvių, lenkų, vokiečių ir
kitų karių sportininkų laimėjimus, dėlko lietuvis karys
sportininkas negali toj srity pasirodyti ir būti naudin-
gas tėvynei. Atrodytų, kad mūsų kariuomenės sportas
lyg ir nenorėtų derintis su visais tais reikalavimais,
kurie yra privalomi gerai fiziškai ir dvasiškai pareng-
tai kariuomenei, jeigu tokiose sąlygose yra prižiūrimas
ir vedamas fiziškas auklėjimas ir lavinimas.

Neabejodami mes, kariai, prašome mūsų viršin-
kų atkreipti daugiau dėmesio į sporto plėtojimą ir pa-
žangą, o mūsų triūsas ir vaisiai įrodys patvaraus kario
visas ypybes. Remkite mus tokia darbe, kuris bus
naudingas visam kraštui.

Daugumoj kariuomenių yra rengiami pavasario
metu įvairūs lauko bėgimai, miško, su kliūtimis ir dar
taip vadinami orientyro bėgimai, kur pratinami kariai
bėgikai prabėgti tam tikrus punktus, nurodytus žemė-
lapy su įvairiais uždaviniais. Čia nereikia ypatingų
išlaidų, bet reikia tik organizacijos ir vadų. Mums at-
rodo, kad gerai sutvarkius ir pasistengus, karių fiziš-
kas laipsnis būtų daug našesnis. Tokios pavasario bė-
gimų pramogos atima maža laiko, bet naudos duoda
daug. Lauksime geresnės sporto ateities.

Sportininkas Br.

PAREIGOS IR DŽIAUGSMAS

Kasmet po dukart kariuomenės šeima susilaukia
naujų narių ir kasmet po dukart ji turi atsisveikinti
su savo išmokytais kariais. Kiekvienas žmogus jaučia
pasitenkinimą ir džiaugsmą, baigęs tam tikrą savo dir-
bamą darbą, arba pasiekęs užsibrėžtą tikslą. Taip pat
ir karys, baigdamas tarnauti, turi džiaugtis, kad jam
Aukščiausiasis leido būti garbingos Lietuvos ka-
riuomenės nariu, kad jis kariuomenėje išmoko kariško
amato: ginklą vartoti, pažino karišką dvasią, drausmę,
ir pasiaukojimą dėl brangios Tėvynės. Daug mūsų tė-
vynėje yra jaunuolių, kurie labai norėtų šią garbingą
pareigą atlikti, bet dėl nesveikatos ar kitų priežasčių
negali. Mūsų karių pareiga juos suraminti ir nuro-
dyti, kad ir paprastame gyvenime galima Tėvynei tar-
nauti ir ją kilniai mylėti.

Bet kartais kai kurie senieji kareiviai, keliais mė-
nesiais prieš išvažiavimą į namus, išeina iš džiaugsmo
padorumo ribų: rėkia, šūkauja „zypt valio, važiuojam
namo“, apsileidžia tarnyboje, kaip jie sako „nieko ne-

ima į galvą“ ir t.t., lyg atrodo, kad jie čia iš kariuome-
nės, kaip iš kokios verguvės, ištrūksta. Šie beprasmi-
ai, šalintini įpročiai yra giliai šaknis įleidę į kariuovių gy-
venimą ir kiekvienos laidos kai kurių kariuovių kar-
tojami.

Mums, kariams, šūkavimo ir rėkavimo dvasia bei
koks apsileidimas pareigoje nepriimtinas. Viena, kad
šie nepageidaujami įpročiai neigiamai veikia neseniai
atvykusius jaunos brolius, kurie dar nepripratę prie
kariško gyvenimo. Matydami panašius senųjų kariuovių
poelgius, liūdi ir ilgisi buvusiojo gyvenimo, tėvėlių,
draugų, pažįstamųjų, ir tai trukdo jiems su kariška
dvasia susigyventi. Antra, tai nekultūringa, negražu.
Mums reikia toki įpročiai su šaknimis pašalinti iš
mūsų gyvenimo.

Pajuskim Lietuvos kario vardą, pareigas, garbę.
Juk tarnaujame ne svetimiesiems, tik savo mylimam
kraštui, tautai. Kariuomenėje išmokstame tėvynei, tau-
tai tarnauti, svarbiausia — kaip turime dėl tėvynės

Jesios pakrantės

Gaižučio foto

pasiaukoti, ją mylėti ir dėl jos mirti. Koks yra kilnus ir gražus tikslas, tik mes jį lietuviškai supraskime, nuširdžiai į jį įsigilinkime. Mums, o ypač kariams, nėra nieko brangesnio, kaip mūsų tautos laisvė ir nepriklausomybė. Mes, kariai, mokomės, kaip tą švenčiausią mūsų tautos idealą apginti ir išlaikyti. Tai yra gražu, tai yra kilnu. Kariui uždedamos pareigos — yra garbingiausios pareigos. Kiekvienas turime džiaugtis, kad tokios garbingos pareigos skirtos mums atlikti. Prieš keliasdešimt metų, kada Lietuvą valdė erelis suspaudęs sparnais ir neleido jai nei žodžio nei rašto turėti, jei būtų Lietuvos jaunimui leidę tarnauti savoje kariuomenėje koks būtų jų džiaugsmas, būriais rinktusi savanoriais ir sutiktų ilgiau joje tarnauti ir uoliau atliktų savo pareigas. Tais laikais jie nė svajote nesvajoto, ką šią dieną turime. Juk ir 1918—1920 m. buvo apščiai savanorių ir su džiaugsmu jie tarnavo. Jie nešūkavo „važiuojam“ ir tada, kada juos paleido iš kariuomenės, bet grįžo rimti ir su širdgėla, kad turi išeiti iš kariuomenės dar neįvykdę visų tautos troškimų — neatvadavę Vilniaus ir kitų sričių. Grįžo sakydami pasilikusiems draugams, kad netrukus vėl sugrįš į jų eiles.

Mes, būdami laisvi, tos laisvės kartais tinkamai neįvertiname ir nemokame suprasti, todėl pas mus įleidžia nepageidaujami įpročiai šaknis, kuriuos turime kuo greičiausiai išrauti. Supraskime savo pareigas tikrai, tai ir karo tarnyba bus tik malonumas ir džiaugsmas. Visas pareigas atliksime su šypsena.

Vieni kariai tuoj baigia tarnybą, važiuoja namo. Visiems džiaugsmas: važiuojantiems ir namiškiams. Namiškiai pasitiks, klausinės, kaip sekėsi tarnyba, gyvenimas. Visų karių pareiga — nupasakoti taip, kaip tikram kariui pridera. Kiekvienas karys turi skiepyti visuomenėje, o ypač tėvų tarpe, pažūrą, kad tie

tėvai garbingi, kurių sūnūs tarnavo arba tarnauja kariuomenėje ir kad jie savo sūnų turi palaiminti ir padėti į kariuomenę ne liūdėdami, bet džiaugdamiesi.

Taip pat kiekvienas karys, važiuodamas namo, turi peržiūrėti, kaip jis tą trumpą tarnybos laiką praleido, ką per jį išmoko, kaip pareigas atliko, ar savo tėvynei naudą ar nuostolį padarė. Turi kiekvienas pagalvoti, sąžinę perkratyti, sąskaitas subalansuoti. Paliekamus brolius turi sustiprinti, nurodyti jiems skiriamas kilnias pareigas. Jausdamies, kad garbingai ir kilniai karinę prievolę atliko, turi džiaugtis, kad yra ir bus naudingi savo tėvynei. Kiekvienu tokiu kariu džiaugsis tauta, visuomenė, vadai.

Parvažiavę į namus turi skleisti įgautas žinias visuomenės tarpe ir visuomet turėti širdyje priesaikos žodžius: „Ginsiu Tėvynės, Lietuvos, laisvę ir nepriklausomybę nuo visų jos priešų, nesigailėdamas nei sveikatos, nei gyvybės, saugosiu šalies gerovę ir visur elgsiuos, kaip doram, klusniam ir narsiam kariui elgtis pridera“.

P. Svetulis

S. LAUCIUS

Garsinė pulko gyvenimo apžvalga

IV

Albumo lapai

VEDEJAS (*kiek vėliau pasirodęs*).

Gerbiemieji, pramogėlė poilsio valandėlei. Panelė Marytė, vaikščiodama paliai kareivines, pametė savo albumą. Kadangi ji sukasi arčiau kariškų sferų, jos albumo lapai, reikia manyti, atidengs mums ne vieno kario meilės prisipažinimo paslaptį ir galvojimo būdą. Albumą paskaitys mūsų snaudalius korespondentas ir poetas Peteliškė. Prašom.

Uždanga atsidaro. Vidury scenos stovi stalelis. Ant stalelio padėtas albumas. Ateina poetas ir skaito.

1.

Tu sužeidei mane juodom akim, sesele...
Ir vaisto nerandu nuo skausmo medicinoj.
O jei kada kare kulka pastos man kelią,
Tu širdį mylinčią įmerk į formaliną.

Sanitaras Bromaitis

2.

Dvi sielos sujungtos. Allo, allo! Kontaktas!
Krūtinėje srovė, kaip šlapio elemento.
Kad parašiau aš tau į šį albumą, faktas,
Bet jausmo amplitudžių ne visi supranta.

Ryšininkas Ausinis

3.

Mačiau tave alyvų krūmuos,
Ir nuo to laiko neramus.
Brangioji, viskas, viskas dūmai,
Kurie nuo priešo skiria mus.

Žvalgas Žiūraitis

4.

Po velniais mergelės visos
Su prikvepintaisiais laiškais!
Savo laimę nusagstysiu
Gero šaudymo taškais!

Šaulys Buožaitis

5.

Tu supais valso tonų liuliuojama,
Flirtavai su visais ūkvedžiais.
Kai paspirs tave pienburniai kojomis,
Pakvatos baritonas gardžiai.

Griežikas Dūda

6.

Sunkūs mano kaspiniai,
Ne į kasą pinti.
Tu prie rūtų vadinai,
O man priešas skinti.

Kulkosvaidininkas Maksas

7.

Tu kvapi, kaip kruopos su kiauliena,
Tu minkšta, kaip košė su taukais.
Aš tave bučiuočiau mielą dieną...
Parašiau šiuos žodžius ne juokais!

Virėjas Pipiras

8.

Aš labai atsiprašau:
Reikia jot į štabą.
Į albumus nerašau.
Linkiu viso labo.

Ordonansas Kilpinaitis

9.

Dažnai matau tave sapne.
Myliu tave, mylėk mane!

Ūkvedis Lašinskas

10.

Be tavęs man dangus — juodas tušas...
Be tavęs virpa rankoj plunksna.
Lyg nelaisvėje jaučiasi dūšia,
Kai pažadina tavo daina.

Raštininkas Byleika

11.

Kas parašė nemačiau,
O aš, pusgalvis, skaičiau.

N. N.

POETAS.

Tfu, tai vadinasi poezija.
Uždanga.

V

Du šauliai

VEDEJAS.

Vyrai, prašom pažiūrėti!
Mūsų pulko pavyzdžiai.
Vienas mokosi budėti,
Antras ilsisi saldžiai.
Šit jums pavyzdys pirmasis
Drausmingumo, kario dvasios.
Viską atlieka žvaliai.
Nugalės geri šauliai!

Atsidarius uždangai, iš vienos ir iš antros pusės į sceną šonais įeina du kareiviai. Ant krūtinių pakabinti taikiniai, iš už kurių matyti tik rankos, kojos ir galvos. Vieno taikinys sušaudytas, o antro švarutis.

I ŠAULYS.

Paskutines dvi savaiti
Teko į šaudyklą eiti.
Petį drūčiai primušau,
Bet taškų neprakišau.
Vadas ranką man paspaudė.
Vyras, sako, gerai šaudei!
Tavo taikinys — korys!
Geras tu esi karys!
Šaudyti kiekvienas gali.
Čia jokios juk paslapties:
Spauski buožę prie peties,
O alkūnę spausk prie kelio;
Prisitaikęs nekrutėk
Ir į patį centrą pliek!

Į priekį išeina šaulys su švariu ir sveiku taikiniu.

VEDEJAS.

Šit ir antrą egzempliorių
Apžvalgoj parodyt noriu.
Gaila, yra dar tokių,
Silpnabūdžių visokių.

II ŠAULYS.

Mano taikinys švarutis,
Nors aš tvoju neblogai.
Mat, pietų vėjelis pūtė...
O kai vėjas, vien vargai.
Taikinki, brolau, kiek nori,
Kulkos turi savo svorį —
Traukia žemėn ir kairėn.
Nepataikinsi, visvien.
Ot, mergelės — kitas daiktas!
Prisitaikiniai, ir baigta!
Jei pašovei antį riebią,
Krinta centneriai į glėbį;
Lauki meilės pamažu.
Ir malonu ir gražu.

VEDEJAS.

Išvadų, manau, nereikia.
Patys girdit, ką jis veikia.
Mūsų pulkui sarmata.
Leiski uždangą, Kmita.

VI

Pulkas ir kaimas

VEDEJAS.

Per visą čia tarnybos trumpą laiką
Mes glaudžius ryšius su namais palaikom.
Iš ten skilandžiai, dešros, litai, kumpiai,
Iš čia, kaip raportas, tėvams laiškėlis trumpas.
Bet vienos mintys jungia, vienas kraujas,
Kaip vieno kūno! Ir čia nieko naujo.
Pulke svečiai iš tolimos padangės:
Aplanko mus močiutės mūsų brangios;
Ateina čion sesutės geltonplaukės
Ir atgaivinti seną meilę šaukias.
Mes laukiam jų, suprantama savaime.
Prašau, svečiai iš mūsų pilko kaimo.

Uždanga pakyla. Vidury scenos kareivis valo šautuvą. Ateina Onytė su kaimynu.

ONYTĖ.

Sveikas, Praneli, seniai besimatėm!
Kaip tu gyvuoji ir kaip čia laikais?

KAREIVIS.

Vakar šaudykloj rekordą pastatėm.
Kas prakaitavo, o mes taip, juokais.

ONYTĖ.

Koks tu gerutis! Visur pirmutinis.
Kaip aš džiaugiuosi, kad sekasi tau!

KAREIVIS.

Tam aš ir dėviu kareivio milinę!
Gera pulke, visiškai pripratau.

KAIMYNAS.

Bet šautuvėlis sunkus, režia petį...
Sako, kad gaunat dažnai valandų...

KAREIVIS.

Pliauška apjakėliai nesusipratę.
Reikia atskirti faktus nuo gandų.

KAIMYNAS.

Sako, kad verkia atėję naujokai.
Vienas parbėgo pas mamą nakčia...

KAREIVIS.

Juk ne vienam tau pakaušyje stoka.
Gaila, kad pats nesimiklinai čia.

KAIMYNAS.

Dirbkite savo. Man pasėliai rūpi,
Sviestas, bekonai, kviečiai linai.

KAREIVIS.

Na, ir kiek vištos perėdamos tupi...
O apie šaudymą ar išmanai?

ONYTĖ.

Baikite ginčą! Jūs mokotės šaudyt;
Esate laisvės ir sienų sargai.
Jis seniūnijoje platina spaudą
Ir veda kovą su kaimo vargais.

KAREIVIS.

Geras dalykas. O kas dabar naujo?
Ar metė kortas bernai ir stiklus?

KAIMYNAS.

Kiek mes dėl to sugadinome kraujo.
Priešas ir kaime labai atkaklus.

KAREIVIS.

Trūksta drausmės. Valandų jums reikėtų.
Greitai išdūktų garai iš galvos...

ONYTĖ.

Bravo, Praneli! Kaimynas turėtų
Pamarširuoti aikštėj po kavos.

KAIMYNAS.

Prisipažinsiu: kariuomenės nūdau,
Bet mirė tėvas ir aš palikau.

ONYTĖ.

Vyrai, vienybės nepaisymas žudo.
Štai ką aš jums, moteriškė, sakau!
Pranai, tu ryžkis išėjęs iš pulko
Žengt su drausme į kaimiečių mases.
Veikimo planą nuženklinki smulkų,
O geras noras į Rymą nuves!
Tu gi, kaimyne, imk šautuvą rankon
Ir neatsitolink nuo maršo garsų.
O už lėktuvų, kulkosvaidžių, tankų
Dirbti ir kurti mums bus nebaisu!

KAREIVIS.

Bravo, Onyte! Gerai tu sakai!

KAIMYNAS.

Ištikimiausi bičiuliai — pulkai!

ONYTĖ.

Duokit rankas. Tegū žiūri į mus!
Tu, savanori, ilsėkis ramus!

Onytė atsistoja vidury ir paima vyrus už rankų.

VEDEJAS.

Nei atimsi, nei pridėsi,
Mergužėlė sako tiesą:
Civilioškai be drausmės.
Turi veikti atsarginiai,
Plienu versti minkštą šviną,
O plepėt nėra prasmės.
Tuščios kalbos — prabanga.
Leiskis, mano uždanga.

VI

Atlykio valandos

Muzika griežia maršą. Už scenos girdėti kareivių daina, paskui komanda: Sustok! Dešinėn! Lygiuok! Ramiai! Išsiskirstyk.

VEDEJAS.

Be paliovos darbas eina.
Kario žygį lydi dainos.

DAR DĖL DALIŲ KORESPONDENTŲ

Kario 14 nr. virš. A. Valančius straipsnelyje „Sutvarkykime dalių korespondentų reikalą“ nusi-skundžia, kad Kario skiltyse per mažai teatvaiz-duojamas kariuomenės gyvenimas. Ir, kad per ma-žai Karyje bendradarbiauja tikrosios tarnybos kareivių.

Su tokiais straipsnelio autoriaus išvedžiojimais iš dalies galima sutikti, bet... galima ir nesutikti ir štai dėl ko.

Pirmiausia, kariuomenės gyvenimo skiltis Ka-ryje ne taip jau siaura. Na, jei kartais ji lieka ne-uzpildyta, tai čia jau korespondentų kaltė, kurie nesi-stengia atsiųsti medžiagos. Aš manau, jei korespon-dentai tik siųstų Kariui dėtinos medžiagos, ka-riuomenės gyvenimo skiltis būtų dar platesnė. Paga-liau, jei mes pažiūrėsime į kitus laikraščius, kurie at-stovauja platesniems gyvenimo sluoksniams, tai pama-tysime, kad krašto gyvenimui, atseit korespondenci-joms, ne taip jau daug ten skiriama vietos. Jei suly-ginti, tai Kario kariuomenės gyvenimo apžvalga išeitų žymiai platesnė. Pagaliau, juk Karys dau-giau tarnauja karių švietimo ir auklėjimo, bet ne vien tik karinio gyvenimo atvaizdavimo reikalams.

Paskui autorius nusiskundžia, kad Karyje per maža bendradarbiauja tikrosios tarnybos kareivių. Čia ir visas keblumas. Nes jiems siūloma tai, kas sun-kiai įmanoma. Pirmiausia tikrosios tarnybos kareivis neturi tiek atliekamo laiko, kad galėtų tinkamai ko-responduoti, paskui, dalyse nėra jau tiek daug tokių

Moka linksmintis karys
Ten, kur kitas niurna vis.
Laisvas laikas neina niekais.
Ne kortoms jis kariui lieka,
Nesitvarsčioti minkštai,
Bet pasidarbuot karštai.
Tinginį geriausiai gydo
Sveikos mankštos, piramidės.
Sportininkai tuoj pradės,
Muzika gražiai padės.

Uždangai pakilus, orkestrui padedant, sportininkai pademonstruoja keletą pratimų ir baigia piramide.

VEDEJAS.

Apžvalgos prieinam galą.
Už klaidas atsiprašau.
Širdį nuotaika nuvalo,
Pasakyti užmiršau.
Lauksim jūsų kitą kartą!
Pasistengsime daugiau.
Mūsų pulko platūs vartai,
Mūsų salėje smagiau.
Jei kada pašauks tėvynė,
Ginsimės visi kartu.
O dabar prašau sukutinį!
Ei, armonika, kur tu!

Vienas pradeda griežti armonika. Scenon susirenka visi dalyviai. Linksmas suktinis.

Uždanga
(Galas)

žmonių, kurie sugebėtų, nes juk daugumas inteligentų bei plunksnos darbininkų stengiasi pakliūti į aspiran-tus, į Karo Mokyklą, bet ne į paprastas dalis. O jei ir yra vienas kitas, tai reikia neužmiršti, kad ne kiek-vienas gali parašyti į laikraštį. Gali būti geras rašti-ninkas, geras buhalteris, bet labai menkas korespon-dentas. Čia jau reikia atskiro sugebėjimo. Dėl tos priežasties ir dar dėl to, kad vieni laukia, kada tikro-sios tarnybos kareiviai ką nors parašys, o paskutiniai dėl įvairių priežasčių negali ar nesugeba, ir dėl to Kario kariuomenės gyvenimo apžvalga išeina ne tokia plati ir išsami kokia turėtų būti.

Pagaliau, dar dėl paskutinės autoriaus minties — skirti atskiroms šakoms korespondentus. To, man rodos, visai nereikia. Pora gabesnių korespondentų galėtų gerai atstovauti ir didesnę dalį.

Kiek tenka pastebėti skaitant kariuomenės gyve-nimo kroniką, kariuomenės dalis Kario skiltyse atstovauja vis tie patys asmens. O jei ir yra pasikei-timų, tai tik laikas nuo laiko, ir tai labai nedaug.

Gabus ir žinąs savo darbą korespondentas ras vi-suomet medžiagos. O jei jis mokės orientuotis savo dalies gyvenime, tai kiekvienam Kario numeriui galės patiekti ir nevisai trumpą savo dalies apžvalgėlę. Taip ir Kariui geriau, nes jam teks turėti reika-las tik su vienu asmeniu, ir pačiam korespondentui, nes jis gaus daugiau honoraro ir tas jį skatins dar in-tensyviau dirbti. Gi suskaldžius atskiromis šakomis, dalies gyvenimo kronika bus arba labai plati ir dėl to nuobodų, arba nieko nebus, nes iš siauro dalykėlio kar-tais nėra kas ir rašyti. Kartais dar gali atsitikti ir taip, kad esant daug korespondentų ir viliantis vienas kitu, gali nė vienas neparašyti. Išeitų kaip toj patarlėj „Kai daug auklių — vaikas be galvos“.

Dalis jau ne toks milžiniškas vienetas, kad kores-pondentas negalėtų sužinoti visa tai, kas tiktų spau-dai. Paprastai, jei kas nors daroma, tai tą dalyką visi žino.

Daliai užtenka vieno, na, daugiausia dviejų ko-respondentų. Geriausiai tiktų liktinis puskarininkis ar viršila, kuris turi daugiau atliekamo laiko. O jei ir tikrosios tarnybos kareivis, tai tik toks, kuris galė-tų tinkamai ir objektyviai atstovauti Karyje savo dalį.

Geriausiai tiktų liktinis dar ir dėl to, kad infor-muodamas spaudą taikos metu, jis įprastų ir tą darbą galėtų dirbti ir karo metu. O karo meto karo kores-pondento darbas netoks jau paprastas ir lengvas. Karo metu karo korespondentas turi mokėti keliais žodžiais sukelti kitų pasiryžimą, pakelti dvasią. Tai padaryti gali tik prityręs ir įpratęs darbininkas. Gi pradedan-tis gali daugiau pagadinti, negu pataisyti.

Baigdamas dar noriu priminti, kad karo korespon-dento darbas yra skirtingas nuo paprasto civilinės spaudos korespondento. Tad tokių korespondentų pa-rengimu turėtų susirūpinti ir Karys, dėdamas tuo reikalu vieną kitą straipsnį ar šiaip duodamas elemen-tarinių nurodymų.

B. K.

PRADEDAME ŽYGI

III

Miesto pakraštys.

Palydovų krūvos. Jie nori drauge su kariais eiti prie Nemuno krantų. Ne vieno eilinio krūtinę suspaudę lyg plieninėmis replėmis, girdint minios šūkavimą. Žygiuojančios gretos jautėsi laimingesnės, negu namie pasilikusieji.

Dar truputį už miesto pažygiavus, palydovai buvo sulaikyti.

Minia sustojo. Plentu žygavo šešėlių pridengti ginkluoti vyrais vis tolyn tolyn...

Naktis.

Prakaituotos kareivių kaktos garavo. Įtempto žygio laikas jau įpusėjo. 20 km arčiau tikslo.

Antroji kuopa, dar taikos metu užsigrūdėnusi žygiuose, ėjo itin lengvai. Čia nebuvo strypiniuotojų kairajame sparne — Graičiūno žingsnis lygiai siūbavo su pirmąja greta.

Šarūnas ėjo tylėdamas. Iš viso mažai kalbus, rimtu momentu dar labiau surimtėjo. Mokėjo darbu rodyti save, liežuvį už dantų laikydamas. Užtat jo ausys buvo klusnios, lyg indėno, ir akys aštrios, kaip arabo. Žygiuodamas kiekvienu momentu žinojo vietą, kurioje randasi. Jausmu atspėdavo kiekvieną skyrininko norą, kai tik šis žvilgtelėdavo į jį. Užmiršdavo tik pats save. Ar dėl to, kad jėgų už tris turėjo, ar per daug įsivajojęs buvo — šautuvas visą žygio laiką ramiausiai sėdėjo ant kairiojo peties.

Trumpųjų poilsių metu žygio vora iš karto subyrėdavo į netvarkingą minią. Kojas iškeldami aukštyn, kareiviai gulo dešinėje kelio pusėje. Ankstybo rudens tyras, gelstančių lapų kvapu apsvaigęs oras vėdino suprakaitavusias nugaras.

— Pirmyn!..

Vėl, kaip iš žemės, išdygsta šimtai vyrų, vienodu žingsniu, gretomis po keturius traukiančių į kautynes.

Toli priekyje buvo girdėti šūviai. Propelerių duzgimas aiškiai skelbė, kad nebe gudriomis diplomatų kalbomis, bet švinu ir plienu sprendžiamas tautų likimas.

Dauguma žygiuojančiųjų gerai suprato, kad priešas arba stipriomis jėgomis dar nepuola arba jei puola, tai sulaikytas. Antraip žygis negalėtų būti vykdomas tokiu greitu tempu. Matyt, žygiuojama tikrai su lengva apsauga.

— Iki ryto turime pasiekti dengiamąsias dalis. — Išgirdo Šarūnas būrio vado pastabą būrininkui.

— Kur?

— Turėtų būti Nemuno krantai.

Staiga žygiuojantieji po savo kojomis pajuto minkštą lauko kelią. Vadinas, iš plento pasukta į šoną.

Antros kuopos eilinis Nasvytis pradeda pusbalsiai juoktis.

— Man atrodo, kad mes manevruojame, vyrai.

— Tuo galėsi pamanevruot, — dviprasmiškai atsako kaimynas.

Nasvytis: Pamatysi, kad kulkos bus medinės.

Miliukas: Švininės truputį patikimesnės.

Nasvytis: Girdėjau, kad vokiečiai tikrai prieš angus ir prancūzus tegalės švininėmis šaudyti. Kitaip vėl ims badu mirti pritrūkus markių ginklams pirktis. O medinės, mat, pigesnės.

— Striukai bus vokietukams, — pagalvojęs sako Bružas.

Lankutis: Didžiojo karo metu kaip vilkai plėšė mūsų kraštą ir tai neišteko. Dabar granatom, ne sūriais užkišim gerkles. Pasprings. Čiaudys, oi čiaudys!

Nasvytis: Pamurdysim Nemune.

Miliukas: Aišku! Tegu tik bent vienas pamėgina peržengt. Kurių galų lenda į svetimą žemę. Mes ginamės. Savo žemę giname!

Graičiūnas klausėsi draugų pašnekesio ir tylėdamas džiaugėsi, kad ir kiti jo mintimis gyvena.

Šarūnas tikrai kryptelėjo akimis į naujo kelio tolumą netardamas nė žodžio. Puikiai žinojo, kur veda šis platus takas.

O naktis buvo panaši į seną ūkio kuopos viršilą, kuriam terūpi žmona, vaikai ir kuopos sandėliai. Karšta, narsi širdis tą naktį būtų pardavusi už vieną centą. Mirštanti gamta niūniavo liūdnas melodijas, o karių krūtinėse degė kovos liepsna, šaukdama ne mirti, o kurti, kautis ir laimėti!

Po pirmo trumpojo poilsio ant lauko kelio batalionas išsiskyrė: pirmoji kuopa ėjo pusiau kairėn, trečioji — liko užpakaly, o antroji — pirmyn.

Trečiam būriui įsakyta organizuoti kuopos apsaugą.

Žygio tempas šiek tiek sulėtėjo.

Kuopos vadas buvo trumpai nupasakojęs kuopos padėtį ir artimiausią uždavinį. Priekyje — dengiamosios raitininkų dalys. Pusiau dešinėje — Pagėgiai, kairėje — upelis Jūra. Artimiausias uždavinys — pasiekti Nemuno pakrantę ties Rambynu.

Aštrios Šarūno akys juokėsi. Iš po šalmo žėrėjo kažin kokia paslaptinga jėga. Smagu buvo jausti, kaip žingsnis po žingsnio artėja grumtynių laukas. Džiugino mintis, kad štai į žemę įsirausęs, užsimaskavęs, atidžiai seka mažiausią judesį antroje Nemuno pusėje ir, atradęs įtartiną tašką, įsodina kulka — nuramina.

Apsaugos patrulininkai ėjo atsargiai žvalgydamiesi. Žinojo, kad čia nebe manevrai, kuriuose neatidumas esti išperkamas drausmės pabaudomis. Ši naktis kvepėjo krauju. Šešėliai dvelkė šautuvų vamzdžiais, o už kiekvieno krūmokšnio, rodos, tupėjo po tryliką durtuvais ginkluotų prieš žvalgų. Staiga prasimušantieji šūvių garsai gąsdino... Bet kas nepažįsta lietuvių širdies! — Ji tik tada ir tepradeda gyventi, kada ją iš visų pusių ima supti pavojai. Kraujas atgyja. Krūtinę užliejo džiaugsmas — teks kovoje bandyti savo dalį. Ko vertas būtų gyvenimas, jei visą amžių reiktų su moterim bulves skusti...

Kaip iš žemės prieš priekinį patrulininką išdygo raitininkas.

— Stok! — patrulininkas.

Sustojo. Savas.

— Aš noriu pas kuopos vadą! — nulipęs tarė raitininkas.

— Gerai, tuojau ateis.

Atėjusiam kuopos vadui raitųjų pasiuntinys perdavė pranešimą. Iki šiol viskas ramu — saugomajame bare nieko nepastebėta. Kaimyniniuose baruose, su kuriais palaikomas nuolatinis ryšys, irgi nieko nepastebėta. Pranešimas rašytas eskadrono vado prieš 25 minutes.

Raitininkas aplenkė patrulininkus ir išnyko tamsoje. Kuopa ta pačia tvarka artėjo į pirmąjį — artimiausį tikslą.

J. Noreika

Kuklaus nepriklausomybės karų dalyvio sukaktis

Ne be reikalo sakoma, kad didelių žmonių kuklus gyvenimas. Dauguma mano, jog čia kalbama apie tokius, kurie turi aukštas vietas ar aukštą laipsnį, išėję didelių mokslą ir t. t.

Didelis žmogus gali būti kiekvienas, nors ir eilinis pilietis ar karys, turintis didelius gero žmogaus, piliečio ar kario savumus.

Virš. B. Tvarčūnas

Tokie žmonės, jei jie atsiranda su ypatingai gerais ir dideliais žmogiškumo savumais, turi būti ir yra labiau branginami, nes jų gerieji savumai yra grynai įgimti, tyriausi, ne išsilavinimo ar mokslo dėka įgyti.

Čia, kaip pavyzdį, noriu paimti vieną paprastą savanorį kūrėją, karo invalidą, dabartinį Karo muziejaus viršilą Bronių Tvarčūną, jo 10 metų tarnybos Ka-

ro Muziejuje proga. O tokių, kilusių iš minios, ypatingai karių tarpe, turėtu rasti kuo daugiausia.

Tvarčūnas gimė 1900 m. beturčių tėvų šeimoje, Panevėžio ap., Naujamiesty. 1919 m. pirmomis kovo mėn. dienomis Bronius savo patriotinės vidaus dvasios šaukiamas stojo savanoriu į besikuriančią Panevėžio srities apsaugą. Vargas, šaltis, alkis ir mirties baimė jo neveikė. Tuojuo dalyvavo kautynėse ties Krekenava, Šeduva, Panevėžiu, Šėta, Ramygala, Ukmerge ir kitur iki pat gegužės 19 d., kada kautynėse ties Venslaviškių k. (už Panevėžio) buvo sunkiai sužeistas. Po kelių operacijų, ilgų kančių žaizdos pradeda gyti, bet sveikata negrįžta, jis jau palieges invalidas. Čia dar vienas smūgis: atveža iš bermontininkų fronto sunkiai sužeistą, taip pat savanorį, jo vyresnįjį brolių Juozą, kuris netrukus mirė.

Bronius, žaizdoms užgijus, išrašomas iš ligoninės ir gauna pažymėjimą, kad turi teisę važiuoti į Naujamiestį. Nuo čia prasidėjo liūdno praūžusių už Lietuvos laisvę kovų aktyvaus dalyvio dienos. Senutei jo motinai, iš dalies beveik pragyvenusiai iki tol tik iš duosnios gerų žmonių rankos, kuri laukė diena po dienos sugrįžtant jos maitintojų sūnų, dabar teko maitinti vos su lazdomis bepaeinantį savo sūnų invalidą. Skaudus pažeminimas buvusio kario nepaveikė. Jis pasijutęs atskirtas nuo bendrų, nenusiminė ir dvasioje nepalūžo, bet kantriai laukė ir dar ramino savo seną motiną.

Viltis neapvyllė. Po trijų su viršum metų Bronius užgirsta gen. Nagevičiaus rūpesčiu suorganizuotą karo invalidų globos reikalą, skuba į Kauną. Čia pamato, jog ir jis dar reikalingas gyvenimui, nes įsteigtose dirbtuvėse gali dirbti jo sveikatai pritaikytą darbą, kaip ir daugelis kitų. Kiek vėliau pastoja tarnauti Karo muziejuje saugotoju, kur už gerą ir sąžiningą darbą pakeliamas į vyresnius saugotojus — viršilą.

Š. m. balandžio m. 6 d. Broniui Tvarčūnui suėjo 10 metų tarnybos. Tai pavyzdys kuklaus žmogaus, kantraus kario ir sąžiningo tarnautojo. Tenka jam palinkėti ilgų metų.

J. Barčius

VIDAUS PASKOLA

Dažnai teko girdėti karius (po manevrų ar ilgesnio žygio po Lietuvos kelius ir kaimus) besipasakojančius įvairius išpūdžius, kur, tarp kitko, ne vienas nusiskundė blogais keliais, tiltais ir vargingai gyvenančiais ūkininkais, kurių menkose ir blogose trobose ne tik patys, bet arkliai ir turtas neradęs poilsio ar nakvynės metu tinkamos prieglaudos. Mato daug vienokių ir kitokių trūkumų. Paprastai, neieškodami kitur kaltininkų, visa tai primeta patiems ūkininkams, kaltindami apsileidimu, nemokėjimu ūkininkauti. Mat, šiems kaltinimams duoda pagrindą vienas antras geriau gyvenantis ūkininkas. Tačiau, tokie dažniausiai yra įsikūrę ne iš ūkio pajamų, bet iš pašalinių šaltinių, kaip amerikoniai, gauną iš artimųjų paramos, ar išsiskolinę ir t. t. Tuo tarpu vien iš ūkio įsikūrusių gal mažiau terasim. Dar, kol kas, ūkiai neduoda tiek pajamų, kad seniau nukentėjęs ūkis galėtų greit atsistatyti. Jiems atstatyti, žūt būt, reikalinga parama — kreditai.

Kyla klausimas, kas gi mūsų ūkininkus nualino? Nesunku rasti ir atsakymas. Nagi, didysis karas. Vi-

šos prieškarinės santaupos per karą žuvo, o keleri vokiečių okupacijos metai viską iš ūkių iščiulpė. Dar gerai nepradėjusiems kurtis ir atsistatyti ūkiams, vėl teko įvairiai prisidėti prie nepriklausomybės iškovojimo ir išlaikymo. Taigi tokios vargingos ūkininko gyvenimo sąlygos nedaug tegalėjo prisidėti prie šalies progreso. Pagaliau, šis krizis dar nesutvirtėjusį ir besikuriančią po anų sukrėtimų ūkį dar daugiau paveikė medžiagiškai. Visiškai nusmukdino. Taigi, ar anie ūkininkų kaltinimai yra pagrįsti? Aišku, ne!

Taip pat netenka ką nors kaltinti ir dėl tiltų bei kelių. Kiek lėšos ir jėgos leido, tiek pagerinti jie per keliolika nepriklausomybės metų. Tačiau vis dar žymu juose rusų laikų ir didžiojo karo liekanų. Jiems lygiai, kaip ir ūkiams pakelti, reikalingos lėšos. Taigi matome, dėlko vyriausybė ir paskelbė šią vidaus paskolą.

Nors ji ir labai reikalinga, bet vis dėlto pasitaiko dvejojančių ir priešingų. Vieni prieštaraujančiųjų pagrindū ima padidinti biudžetui subalansuoti, o kiti įvairius kitus išlaikymus ir aukas, o tretieji save teisi-

na retkarčiais tėvams duodamais pinigais. Tačiau, tai nėra rimti pasiteisinimai.

Pavyzdžiui, ne kiekvienas turi po sūnų ar kitą artimą, kuris galėtų padėti pinigais. Ir toksai vis vien lygiai yra reikalingas kreditų. Todėl tenka ieškoti išeities, kad ši paskola išlygintų nenormalumus ir visiems lygiai patarnautų. Tada gal kitaip ir ūkininkai žiūrėtų į valstybės tarnautojus. O dabar, kiek teko iš ūkininkų išgirsti, ypač kurie neturi sūnaus ar kito artimo rėmojo-valdininko, vis randa progų šiuo tuo pakaltinti tarnautoją. Tokios savaimė susidariusios aplinkybės veikia į ūkininkų psichologiją ir darbštumą, nes kai kaimynas naudojasi savo sūnaus ar kito artimo, tarnaujančio valstybinėje tarnyboje, kokia parama, tuo tarpu kitas, neturintis tokios paramos, jaučiasi nuskriaustas. Ir vien dėlto pasitaiko, kad, norėdamas be paramos lygiai išsilaikyti su kaimynu, gerokai įsiskolina arba apsileidžia, pasiduoda apatijai ir apleidžia ūkį.

Kiekvienas, sekąs spaudą, yra pastebėjęs, kad ir senos, ir ekonomiškai geriau gyvenančios, didžiosios valstybės neišvengė vidaus paskolų krašto gerovei, tai ko gi stebėtis mūsų vyriausybės išleista paskola ir raukytis prieš ją. Juk ji mūsų jaunutei valstybei yra labai reikalinga, ypač ūkininkams. Dėl naudingumo nedvejokime, o kas dvejojate, tik pažvelkite į ūkius, kelius,

tiltus ir kitus valstybės reikalus, tuoj įsitikinsit, kad ji reikalinga. Visa tai prašyte prašosi paramos, kreditų.

Gal vienas kitas pamanė, kad vyriausybė galėjo ir užsienyje paieškoti paskolos. Tai būtų neprotingas žygis. Kam mokėti svetimiems procentus, jei yra proga juos palikti savo valstybėje ir šia paskola sudaryti galimumų galintiems šiek tiek susitaupyti.

Kadangi paskola bus naudojama ūkiams kredituoti ir kitiems valstybės reikalams, tai mums, kaip krašto gynėjams, pasiryžusiems jos gerovei net aukoti gyvybes, ši paskola tampa lyg pareiga. Dabar ja patarnausime ūkininkams, kurie, mūsų litais pakėlę savo ūkių produktingumą, karo ar kitu metu galės daugiau paremti kariuomenės reikalavimus.

Tad, kas galime, kariai, su noru pirkime paskolos lakštus ne tiek, kiek atliks nuo mūsų pačių reikalų, bet kiek galėdami taupykime ir skolinkime. Juk tai dviguba proga: padėti valstybei ir sutaupyti juodai dienai.

Taigi, šiuo metu yra proga padėti krašto gerovei ir artimiesiems, iš kurių mūsų dauguma yra kilę.

O po metų kitų neteks skųstis blogais keliais, tiltais, ūkininkų trobesiais ir t.t.

Benas Jablonskis

Sudrauskim valdiško turto naikintojus

Daugelis iš mūsų turi žalingą sau ir visam kraštui valstybinio turto nebranginimo ydą. Ne vienas paklaustas, kodėl jis nesaugoja, nebrangina valdiško turto, atsako: „Bene mano, valdiškas“.

Taigi atrodo, jog kas valdiška, tai galima plėsti, imti, daužyti, naikinti, jeigu tik niekas nemato ir nesužino. Tai didelė klaida.

„Kario“ Nr. 11 Vitolio rašinys „Puskarininkiai turi prižiūrėti valdžios turtą“ yra nevisai pilnas.

Vitolio pažymėtas menkesnės doros kareivio darbas, kuris paima savo draugo milinę ir atiduoda į sandėlį kaip savo, nėra joks valdiško turto naikinimas, o tik paprasta vagystė, už kurią kiekvienas be jokio pasigailėjimo turi būti atiduotas teisman. Savo krašte ir taip turime daug visokių sukčių, todėl ir menkiausia šios rūšies nusizengimą turime iš anksto smerkti.

Kareivių eilėse irgi yra daug sąmoningų ir nesąmoningų valdiško turto naikintojų. Eilinis kareivis sunaikina gana daug brangiai kainojančio valstybės turto. Ir svarbiausia, jog kareivis, naikinąs ir gadinąs kokį valdišką daiktą, draugo perspėtas, kodėl taip daro, pasiteisina: „Valdiškas turtas, nesvarbu“.

Kareiviai vienokiu ar kitokiu būdu turi būti sudrausti ir priversti branginti valdišką turtą, nes, pasak Vitolio, tai yra mūsų tėvų, motinų ir brolių turtas.

Čia pažymėsiu keletą atvejų, kaip kareiviai, visai nejausdami jokio atsakingumo, sunaikina ar sugadina jiems patikėtą brangų valdišką turtą.

Paklodžių kraštus kareiviai drasko ir gaminasi sau iš jų po mundurais ar palaidinėm apikakles, sugadindami po kelių nuplėsimų pačią paklodę. Tuo būdu sunaikina brangų daiktą, kai už 10—20 ct. gali nusipirkti daug gražesnės kalnieriukų medžiagos.

Avalynę dėvėdami, apsidėvėjusius puspadžius, kuriuos dar galima pataisyti, dažnai netaiso, o nuplėšia ir reikalauja naujų, neišdėvėję nustatyto laiko. Pačius

batus, kurie apsidėvėję nelabai gražiai atrodo, dažnai pasistengia tyčia suplėšyti, atplėsdami užkulnius, išardydami siūles, kad greičiau gautų naujus.

Apsidėvėjusius baltinius, kuriuos sutaisius ilgai dar galėtų dėvėti, tyčia daugiau apdrasko ir keičia naujais. Nuplėšo baltinių rankoves.

Viršutines kelnes ir mundurus, kuriuos truputį sutaisius dar ilgai galėtų dėvėti, sąmoningai daugiau apdrasko ir pabružina į akmenį, kad atrodytų visai sudėvėti ir neša į sandėlį keisti. Mat, naujus ar geresnius maloniau dėvėti.

Smulkmena, rodos, kad kareivis nuplėšia paklodės kraštą apikaklei ar įplyšusį mundurą dar daugiau paplėšia, bet iš šių smulkmenų valstybei susidaro didelės išlaidos, išlaikant didžiulę karių šeimą.

Tiesa, tokius smulkius nusikaltimus gana sunku pastebėti ir viršininkams. Liktiniais puskarininkams irgi sunku susekti, nes negyvendamas kartu kiekvieną kartą nepastebi, ką kareiviai daro.

Čia ypatingai turėtų atkreipti dėmesio į tokius dalykus skyrininkai. Jie, kartu su savo žmonėmis visą laiką būdami ir gerai žinodami kiekvieną savo žmogų, lengvai gali susekti tokius smulkius turto naikintojus ir juos sudrausti.

Be to, valdiško turto prižiūrėjimo ir saugojimo reikalas turi būti ne vien viršininkų dalykas, bet kiekvieno susipratusio lietuvių kario.

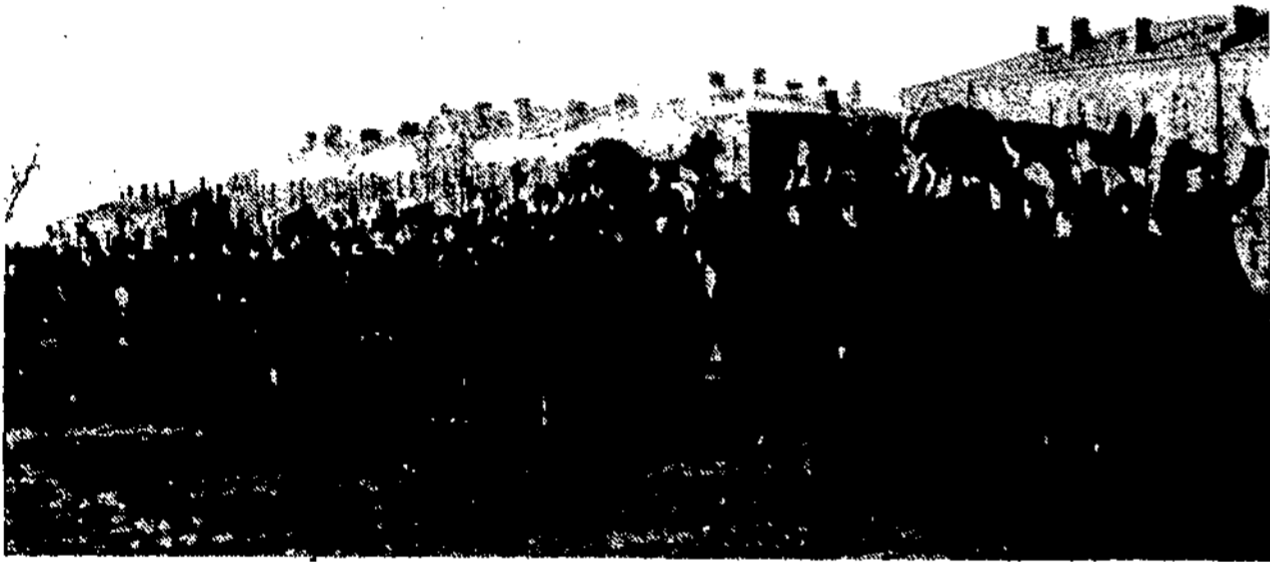
J. Str.

*Jaunuoli, jei „Kario“ pasikviest nebijosi,
Kariuomenėn patekęs jau daug ką žinosi.*

J. Najulis

Dėl rašinio: „DAUGIAU AKTYVUMO SPORTE“

„Kario“ 12 nr. p. Maišinis iškėlė labai svarbų kariuomenės sporto klausimą. Rašinio pradžioje visai teisingai sakoma, kad mūsų kariuomenėj jaučiamas fiziškojo auklėjimo smukimas. Bet visiškai nesutinku, kad čia kaltininkų reikėtų ieškoti kadrinių tarpe. Žinoma, jie daug gali pastūmėti ar sulaikyti, bet tikrųjų ir didžiųjų priežasčių tenka ieškoti kitur. Pavyzdžiui, ką gali į kareivių fiziškojo auklėjimo pakėlimą įnešti kadriniai iki viršilos imamai? Manau, kad naujo nieko, arba labai mažai. Jie tik gali, kas jau praktikuojama, patobulinti, sustiprinti, bet naujų metodų, naujų kelių ir, tuo pačiu, naujos programos jie negali sudaryti. Čia ne vien iniciatyvos ir supratimo, bet ir teisių reikia. O tai painus reikalas, kurio čia paliesti neįmanoma ir dėl vietos ir dėl kitų priežasčių. Tik pridurti galiu, kad čia jau aukštesniojo (karininkų) kadro reikalas, kurio vienoj kitoj daly išspręsti negalima, bet vispusiškai susitarus ir karo vyriausybei kontroliuojant bei nurodant kelius.

Rytinis pusvalandis

Pajaujo foto

Negaliu suprasti ar tikrai, kad: „... liktinis, išsivedęs jaunų kareivių būrį, vietoj vakarinio (mano pabraukta. VI. J-kis) pasivaikščiojimo, padaro kelis kilometrus „bėgte“ arba moko vaikščioti mokomu žingsniu“.

Tarnavau kariuomenėj trijose dalyse ir tokio liktinio (ar kito kadrinio) elgesio nemačiau. Tiesa, girdėjau, kad vienur kitur koks kadrinis ir padarę panašių išsišokimų, bet juk negalima tai visiems taikyti. Nors nemalonu pabrėžti, bet faktas, kad kartais koks kadrinis, norėdamas „suvesti sąskaitą“, dalinį priverčia daryti tai, kas, iš tikrųjų, netinka. Tai nėra „iniciatyva“, kaip teisingai p. Maišinis rašo, bet tai blogos valios reiškinys. Tokį „augalą“ reikia su visomis šaknimis atsargiai išrauti, kad jo sėkla nenubyrėtų ir kad vėl panašus „augalas“ neišdygtų.

Dėl gimnastikos, kuri atliekama rytais, galiu pasakyti tik tiek, kad ji būna dvejopa: įrankių ir laisvųjų judesių. Aš siūlyčiau, kad daugiau dėmesio būtų kreipiama pirmajai. Ir štai kodėl. Į laisvąją gimnastiką daugiausia įnešamas šios dvi pagrindinės dalys: bėgimas ir šokimas. Retas kuris ją pajavairina tokiais judesiais, kurie lavina liemenį, sprando ar pilvo raumenis. O tai juk svarbiausia! Bėgti karys gauna tiek ir tiek, o ypač per manevrus. Tad kojos nė kiek nenuskriaustos — jos nuo pat atsikėlimo iki gulant įtemptos, juda ir tuo puikiai lavinamos. Kas kita su kitomis kario kūno dalimis, kaip, krūtinės ląsta, pilvas, sprandas,

rankos. Kaip svarbu kariui turėti stiprias rankas durtuvų kautynėse, kad dūris būtų staigus ir stiprus, kad ant šautuvo užmautas durtuvas visas kliūtis lengvai nugalėtų ir t.t. Klaidinga būtų galvoti, kad šautuvą nešiojant jos lavinasi. Atvirkščiai, jos atrofuoja, silpnėja nuo vienodos ilgos padėties. Tikriausiai kita, laisvoji ranka, daugiau judesių atlikdama, nuolat stiprėja. Tad įrankių gimnastikos tikslas išlavinti tąsias kūno dalis, kurios lieka nepaliestos kariškų užsiėmimų metu. Kaip laisvųjų judesių, taip ir įrankių gimnastikoj reikia vengti vienodumo, t. y. stengtis, kad veiksmai visas kūno dalis vienodai paliestų. Maža naudos, kad ant rankų užauga baklagės didumo raumenys, o juosmens raumenys visiškai silpni ir, pilna apranga pasilenkus, sunku atsitiesti.

P. Maišinis keliose rašinio vietose susirūpinęs dėl gimnastikos nuobodumo ir ieško išeities. Žinoma, kiekvienas, nors ir sunkiausias darbas, jeigu jis atliekamas įdomiai, praeina nepastebimai ir lengvai. Bet nevisuomet kas įdomu yra naudinga. Kad dalyse per gimnastikos pamokas ištisi metai kartojami tik „trečias bėga“ ir estafetė „belaisviai“, yra tikrai blogas reiškinys. Iš viso, dar labai daug mūsų kariuomenėj yra praktikuojamų mokyklinio amžiaus jaunuoliams taikomų žaidimų. Maišinis mini vardą knygos „Žaisk“. Tiesa, jis siūlo tik ją pasiskaityti, ir visai teisingai, nes ja vadovautis nebūtų didelio reikalo. Kaip šitoj knygoj, taip ir kiti mums žinomi žaidimai reikalauja didelio laktymo. Jau tai mus dažnai verčia nuo tokių žaidimų atsisakyti, pav.: 1) kojos, kaip minėjau, turi darbo ir be žaidimų, 2) ant jų užmauti sunkūs, retiems ir sunkiems kautynių veiksams pritaikyti batai (o ne lengvučiai gimnastikos batukai!) ir 3) kelių sąnariai (kur daugiausia būna susilenkimų!) apdengti storomis vilnonėmis kelnėmis ir plonomis apatinėmis (vietoj trumpų kelnaičių!). Visas kariuomenės dalis (karo mokykla turi) aprūpinti gimnastikos drabužiais ir batukais neįmanoma keliais atžvilgiais. Tai visai aišku, manau, ir be komentarų.

Gimnastika gi būtina. Tad kur rasti išeitį ar kompromisą? Ir štai kaip, mano manymu, reikėtų pasielgti: 1) daugiau dėmesio kreipti į įrankių gimnastiką, 2) kartkartėmis ją įvairinti kariškesnio pobūdžio (o tokių susirasti nesunku) žaidimais, visuomet turint galvoj kuo karys dėvi ir kuo avi, 3) pirmiausia žiūrėti naudos, o tik paskui įdomumo.

Visiškai teisingai straipsnio pabaigoj p. Maišinis rašo: „Mano nuomone, pulko arba mažesniųjų dalinių kadras turi nors triskart per metus susirinkti ir aptarti savo klaidas ir pasiūlyti dalinių vadovybei projektus klaidoms išvengti“. Tik gal tokia tvarka būtų geresnė: kadrininkai susirenka ir su dalies sporto vadovu viską aptaria, o šis dalies vadovybei referuoja, kuri, pasitarusi su kitų dalių vadovybėmis, atitinkamai išsprendžia. Ir aš įsitikinęs, kad: „vadovybė tinkamai minimą reikalą sutvarkys“. Į šitą darbą ir Kariuomenės Sporto Draugiją, ir Kūno Kultūros Rūmus reiktų pakviesti.

VI. J-kis

**Jeį „Kari“ skaitysi,
Kaip gyven kariai matysi.**

Pamačius latvių tautinę filmą „Tautos sūnus“

Filma rodoma Kauno kine ir gausiai lankoma. Filma visais atžvilgiais neblogai atlikta. Išėjęs iš kino atsiminiau, kad prieš kelis metus ir mūsų buvo panaši filma rengta. Ir ji buvo baigta. Bet, deja, toji filma, kaip neigiama dvasia buvo kurta, taip neigiamo susilaukė net ir kelių komisijų sprendimo. Ir tuo būdu filma visai negavo kino aparatuose nė sušilti. Ir gerai, kad ji tokio leidimo negavo, nes maža to, kad ją gaminant buvo įdėta nemažų sumų, bet kad ją demonstruojant būtų parodė pasauliui ir mes patys pamatę, koki mes glušai ir koks nuskuręs mūsų kraštas.

Jei dabar palyginsime šią latvių filmą „Tautos sūnus“ su mūsų gaminta prieš kelis metus filma „Kareivis—Lietuvos gynėjas“, tai pamatysime šitokių skirtumų. Latvių filmoje pats centrinis asmuo vaizduojamas kaip inteligentas dainininkas ir paskiau, kilus karui, jis matomas, kaip karininkas, visur atkakliai ir sumaniai vadovaujantis. Į veikalą įpinta irgi drama — moteris, kaip ir į mūsų buvusiąją filmą, bet toji drama normaliai plečiasi ir beveik normaliai atrodo, nes jis, matosi, išsilavinęs vyrukas, o ji dvarininko duktė. Filmai visi vaizdai parinkti gražūs; kariuomenės vaizdai irgi gražiai atvaizduojami ir gražiose vietose. Apie kautynių efektus, dėl vietos stokos, čia nekalbėsiu, bet jie irgi atlikti neblogai. Filmos veiksmų vietos parinktos irgi neblogos. Neparodyti nuskurę kaimai, kurių ir šiais laikais Latvijoje dar netrūksta.

Priešui artinantis, bėgą ūkininkai iš savo ūkių taip pat parodomi, kad arklius kinkyti į vežimus vedasi iš gražių mūrinių tvartų. Žodžiu sakant, kur tik vyksta kokie veiksmai, visur rodoma tik kuo gražiausios vietos, mūrinės trobos, bažnytkaimiai, puikūs šlaitai, upeliai ir t. t.

Visoje filmoje neparodytas nei vienas ūkininkas, nei vienas medinis trobesys, šiaudais dengtas. Filmą žiūrėdamas gauri išpūdzio, kad čia esama kultūringos tautos krašto.

Taip pat ir filmos pabaiga nebloga, kur ta pati moteris jau su savo vyru (nors ir ne su tuo pačiu, su kuriuo tėvas, karo lauke mirdamas, juodu laimino), atėjusi į brolių kapus, padėjo gėlių puokštę ant žuvusio kovose tėvo kapo.

O ką galime pasakyti apie mūsų gamintą filmą. Su didele širdgėla tenka pabrėžti ir tąsias klaidas, kurias reiktų nors dėl ateities panagrinėti. Filmos, kaip jau minėjau, turinys ir pats pavadinimas „Kareivis — Lietuvos gynėjas“ gana gražus. Bet toji filma, ką ji parodė, kai buvo baigta? Pats centrinis

filmos asmuo buvo atvaizduotas kaip glušas kaimo bernas. Į veikalą įpinta antroji to veikalo figūra moteris inteligentė, valčiaus raštininkė, sujungta su tuo glušu kaimo bernu. Pats dramos veiksmas, kaip nenormaliai sutvarkytas, taip ir vyksta nenormaliai, bet tiek to. Svarbiausia, kad filmos veiksmams parinkti išoriniai vaizdai buvo bauriausi. Filmoje parinkti tokie nuskurę ūkiai, kad sunku ir aprašyti. Jei žmogus išeina iš gyvenamo namo, tai jis per pusę turi pasilenkti, o jei nori įeiti į vidų, tai vietoj slenkščio padėtas medžio gabalas. Gyventojai atvaizduoti irgi negeriau. Pavyzdžiui, paimkime vieną vaizdą. Nuskurusiame kaime, kuriame vyksta vestuvės pas šiek tiek geriau gyvenantį ūkininką, paštininkas atneša piniginę perlaidą vestuvių dalyviui. Paštininkas sumušamas, kad jis apgavo, nes tame pakvietime esą parašyti pinigai, o jis jų adresatui nedavė. Vadinas, nežino kaimiečiai kokia tvarka pinigai gaunami.

Pats centrinis asmuo, tasai „Kareivis — Lietuvos gynėjas“, važiuodamas Lietuvos ginti, drauge vežasi ir žąsį ir su ta žąsele bastėsi ir šen ir ten, o pagaliu ir neparodė, kur jis tą žąselę padėjo. Kariuomenės dalyse jis parodomas irgi toks pat glušas. Negalima pasakyti, kad visa filma perdėm buvo bloga. Kur buvo filmuojami gražūs vaizdai ir gražios vietos, tos filmos dalys buvo geros ir jos prie atskirų kronikų yra demonstruojamos.

Todėl, pamačius dabar demonstruojamą Kaune latvių panašią filmą, tenka konstatuoti, kad mes dar ne tik nemokame arba nenorime ką panašaus padaryti, bet svarbiausia, kad nemokame dar galvoti, kaip reikia gerai, gražiai, kultūringai dirbti.

Jei mūsų gamintos filmos neigiami tipai režisoriaus būtų buvę perdėm ir teigiamus ir sąmoningus, ir vietoj blogiausiai gyvenančių ūkininkų būtų surasti, nors ir ne dvarai bei mūriniai rūmai, bet būtų parodyti Suvalkijos stambesni ūkininkai, kurių kultūringai sutvarkyti gyvenami namai turi net atskirus valgomojus bei svečių kambarius, tada filma būtų, be abejo, nusisekusi, gražiai išėjusi. Būtumėm ir mes patys maloniai pasižiūrėję ir kitiems parodę.

Tiems, kurie kada gamino arba rengiasi gaminti, patartina šią filmą pasižiūrėti.

Taip pat verta pasižiūrėti ir kronikų gamintojams.

N.

Kaip pažinti iš kvapo, išorės požymių ir iš erzinančio veikimo iperitą, liuizitą, fosgeną, chlorpikriną ir adamsitą

Kad laiku būtų galima imtis apsigynimo priemonių prieš cheminę agresiją, reikia mokėti pažinti chemines medžiagas ore, žemėje ir ant įvairių daiktų.

Nuodingąsias chem. medžiagas galima pažinti: a) uosle, b) iš išorės žymių, c) iš erzinančio veikimo ir d) specialiais aparatais.

Iperitas — riebalinis gelsvos arba tamsiai rudos spalvos skystis. Iperito garai bespalviai. Kvapas silpnas, nemalonus, primenantis česnako arba garsvyčių kvapą. Dujinėms bomboms sprogant, pasidaro nedidelis tamsiai rudos spalvos debesėlis. Bombos sprogimas duslus. Bombos šukės stambios. Bombos indas nesudūžta į smulkes šukes, bet daugiausia sveikas. Pavėjui iperito kvapas jaučiamas per kelis šimtus metrų nuo bombos sprogimo. Iperito garai į kvėpavimo organus neveikia erzinančiai. Tamsūs riebaliniai stipraus kvapo lašai arba dėmės matomos ant augmenų, asfalte, namų sienų ir t. t.; sniegas nuo iperito lašų įgauna gelsvą — tamsiai rudą spalvą.

Sprogstant distanciniam iperitiniam sviediniui, labai daug šukių išlaksto į visas puses, ore pasidaro tamsūs ruožai, susidarę iš nuodingosios medžiagos smulkių lašų, kurie greitai sėda ant žemės. Leidžiant iperitą iš lėktuvo, jo uodegos užpakalyje pasirodo keletą sekundžių gerai matomas tamsus nuodingųjų medžiagų ruožas. Tolimesnis iperito lašų bei dulkių nusėdimas dažniausiai nematomas, bet juntamas kaip „lietus“. Nukritusieji lašai gerai matomi žemėje, mundiravime ir t. t.

Liuizitas — tamsiai rudas, bemaž juodas skystis, aštraus kvapo, primenančio geraniaus lapų kvapą; liuizito garus įkvėpiant, labai greitai ir aštriai pasireiškia jų veikimas (tuojaus juntami aštrūs skausmai akyse ir nosyje, gerklės erzimas ir t. t.). Liuizito kliudyti augmenys tampa raudonos arba tamsiai rudos spalvos.

Fosgenas — dujų pavydale bespalvis. Mažose koncentracijose fosgenas turi silpną nemalonų kvapą, primenantį supu-

vusius vaisius, daržoves arba suplėkusį šieną. Didelėse koncentracijose turi aštrų erzinantį kvapą. Sprogstant aerobomboms (didelio kalibro) ar šiaip sviediniams su fosgenu, pasidaro didelis tamsus ir sunkus debesys, lėtai slenkąs pavėjui.

Chlorpikrinas — sunkus, gelsvas, aštraus erzinančio kvapo skystis. Jo dujų veikimas aštrus, sukelia akyse skausmus ir akių ašarojimą. Chlorpikrino garai bespalviai.

Adamsitas — kieta medžiaga, turinti išvaizdą tamsiai žalios masės, arba geltonai žalios spalvos medžiagos, be kvapo, arba silpno, koktaus kvapo. Sprogstant bomboms su adamsitu, pasidaro nedidelis, greitai išsisklandantis debesėlis, tamsiai geltonos, arba tamsiai rudos spalvos. Adamsito garus įkvėpiant, jaučiamas stiprus nosies ir gerklės erzimas, nuo kurio prasideda kosulys, čiaudėjimas ir noras vemti.

Kovotojai, kovos metų pastebėję tokius reiškinius, kuo greičiausiai griebiasi apsigynimo priemonių, t. y. užsideda dujokaukes. Kada kovos aprimsta ir reikia nusiimti kvėpavimo varžančias dujokaukes, tai iš karto negalima jų nusiimti. Pirmiausia reikia iširti ar nėra ore bei žemėje kenksmingų cheminių medžiagų.

Su užsidėta dujokauke pažinti nuodingąsias medžiagas galima:

1) giliai įkvėpus, atsargiai pirštais atitraukti dujokaukės gumą prie ausies ir atsargiai truputį įkvėpti nosimi;

2) atleisti ištemptą dujokaukės gumą ir stipriai iškvėpti, užspaudus pirštais dujokaukės iškvėpimo klapaną.

Jeigu iš karto nepasisekė pajusti nuodingųjų medžiagų kvapo, bandymą reikia pakartoti. Ir tik po to, kai nieko įtartinio nejaučiama, galima nusiimti dujokaukę.

Tam pačiam tikslui, t. y. iširti ar ore bei žemėje nėra cheminių medžiagų, yra tam tikri aparatai. Aparatais aprūpinamos dalys ir tam tikri daliniai, kurių paskirtis — degazuoti apnuodytus plotus bei vietas.

V. N.

Ar pažįstame savo kraštą

Atsakydamas į šį klausimą, manau, jog nesuklysiu pasakydamas, kad mes savo kraštą pažįstame tik iš geografijos vadovėlio. Šiaip moksleivių daugumai kai kurios Lietuvos vietos tėra tik įsivaizduojamos. Jis nežino tik žymesnių vietų pavadinimus ir apie jas tegali tik tiek pasakyti, kiek parašyta viename ar kitame Lietuvos geografijos vadovėlyje. Ar galima pasitenkinti tokiu krašto pažinimu. Rodos, kad ne! Jei iki šiol nepažinome, tai tik mes patys kalti.

Tiesa, savo kraštą pažinti iki šiol nemažai rūpinosi skautų sąjunga ir jei mokinių dalis šiek tiek daugiau pažįsta, tai tenka dėkoti tik skautų sąjungai, kuri per iškylas ir stovyklas pratina ir supažindina savo narius su mūsų kraštu.

Šiuo laiku, kaip žinome, švietimo vadovybės iniciatyva visose išymesnėse Lietuvos vietose sudaryti mokslus einančio jaunimo iškylos ir keliavimams globoti komitetai. Tie komitetai šiomis dienomis sudaro savo rajonuose žymesnių ir lankytinų vietų sąrašus, kurie netrukus bus išleisti atskiru leidiniu su reikalingais nurodymais. Komitetai rūpinasi: keliautojams surasti vietose tinkamas būstines, sutvarkyti aprūpinimą maistu ir visais kitais patogumais.

Norima keliaujantiems ar iškylojantiems sudaryti tokios sąlygos, kad, atvykus į vieną ar kitą apylinkę, nebektų gaišinti laikas besirūpinant maistu ir nakvyne, o kuo daugiau ir kruopsčiau pažinti visas žymesnes vietas.

Taip sutvarkius keliavimo ar iškilavimo reikalus, reikia tikėtis, kad mokslus einas jaunimas po kai kurio laiko savo kraštą pažins ne be vien iš geografijos vadovėlių, bet ir bus

apkeliavęs ir aplankęs visas žymesnes Lietuvos vietas. Krašto pažinimas nebebus miglotas ir įvairiose vietose bus užmegsti bičiuliški ryšiai su daugeliu naujų pažįstamų.

Dabar telieka tik patiems mokiniams tuo susirūpinti ir patiems parodyti norą apkeliauti visą Lietuvą. Žinoma, keliavimas yra surištas su tam tikromis išlaidomis, ir mokiniams, ypač šiais laikais, nėra taip lengvai nugalima kliūtis. Bet turint gerus norus ir pasiryžimą tąsias kliūtis galima nugalėti.

Kiek yra žinoma, keliaujant grupėmis, ekskursijomis bus duodama geležinkeliais ir kitomis susisiekimo priemonėmis atitinkama nuolaida. Maistas galima pasiimti su savim. Jei kelionė numatoma ilgesnė, tai komitetai pasirūpins minimalinėmis kainomis maistą suteikti vietoje. Numatoma, kad, pav., Utenos ar Rokiškio kelionė geležinkeliu į Klaipėdos kraštą dviem ar trim dienom daugiau nekaštuos kaip 20 lt. Tokią sumą gali per keletą mėnesių sutaupyti veik kiekvienas moksleivis.

Bet nebūtinai keliauti geležinkeliais. Galima sudaryti grupes ir pėsčių keliautojų. Žinoma, ypač tolimos kelionės pėsčiomis yra sunkesnės ir reikia daugiau fizinių jėgų, bet užtat jos daug malonesnės, negu geležinkelių kelionės, nes keliaudamas viską pamatysi atidžiau ir iš arčiau. Kelionėje tik vien maistas tekaštuos.

Artėja pavasaris ir už kelių mėnesių pasibaigs mokslas. Prsidės atostogos. Daugelis moksleivių atostogas labai nevykusiai praleidžia ir joms pasibaigus nesijaučia pailsėję. Kad atostogų laiką galima sunaudoti naudingomis kelionėmis į žymesnes Lietuvos vietas, iki šiol daug kas net nežinojo.

Skautų stovykla. Gražus pačioje gamtos aplinkoje gyvenimas ir svarbi savojo krašto pažinimo priemonė

Sulco foto

Kad keliaujant poilsis, ypač protiniai pavargusiam, yra geriausias — niekas nenuneigs.

Kadangi keliauti nėra taip lengva, o ypač ilgesnį laiką, tai kelionei reikia iš anksto rengtis, pasirūpinant reikalingais kelionei drabužiais, batais ir kitais daiktais, ir renkant, taupant pinigus. Todėl kelionėms reikia rengtis jau dabar, nelaukiant paskutiniųjų dienų. Vykęs ir apgalvotas pasirūpinimas kelionę žymiai palengvins.

Keliauti galima ir vienam, bet geriausia būreliais išsirenkant iš savo tarpo vadovą. Didesniais būriais ar net ištisomis klasėmis keliones (bent reikia tikėtis) suorganizuos mokytojai ar pačios mokyklos. Bet tiems, kurie tuo laiku negali, galima sudaryti ir atskiri būreliai.

Keliaujant pėsčiomis iš karto neužsibrėžti per daug ilgo maršruto. Pirmai kelionei gali užtekti gretimų apskričių. Pav., telšiškiai aplanko žymesnes vietas Kretingos apskrityje arba atvirkščiai. Kitą kartą antrą gretimą apskritį ir t. t. Kitais metais galima pasirinkti jau tolimesnes vietas ir taip per kelis metus išvaikščioti visą Lietuvą. Ar neįdomu bus patiems keliaujantiems.

O kaip žiūrėti į tokias keliones būsimą krašto gynyboje? Ar jos mums bus naudingos. Manau, kad kiekvienas ir be jokių paaiškinimų tokių kelionių reikšmę teigiamai įvertins. Pamatymas savo akimis viso Lietuvos tereno ir išvaikščiavimas visos Lietuvos duos būsimam kariui visa, kas reikalinga pavojaus valandą. Žinodamas beveik visą Lietuvos teroną ir apkeliavęs, reikiant, jis kiekvienoje vietoje ir be žemėlapių galės susivokti, orientuotis. Karo metu tai labai svarbu.

Keliauti su kuprine keliasdešimt ar net šimtus kilometrų užgrūdins ir pripratins žygiams, kuriuos kiekvienam iš mūsų, gal būt, ne kartą teks atlikti. Be to, savo akimis pamatymas visos Lietuvos kiekvienam įdiegs į širdį dar didesnę tėvynės meilę ir pasiryžimą ginti kiekvieną mūsų žemės pėdą iki paskutinio kraujo lašo. Uteniškis ar zarasiškis, kuris iki šiol tebėra nematęs Palangos ar Neringos, kai jas pamatys, dvigubai pasiryš tuos gražius ir didingai šlamancius Baltijos krantus ginti. O klaipėdietis, mūsų jūros sargas, irgi bus sužavėtas Dzūkijos ar Zarasų kalvomis ir ežerais, ir pajus, kad ir čia Lietuvos žemė, ir kad kaip pajūris, taip ir šios kalvos tik Lietuvos, o ne kieno kito.

Ne skambūs žodžiai, bet patys Lietuvos gamtos vaizdai bylos kiekvienam branginti visa, kas sava, ir visuomet budėti ir ginti nuo grobuonių pasikėsinimo savo žemes.

N-as

Reikia sustiprinti karinį parengimą

Jau kelinti metai, kai įvestas į gimnazijos programą labai reikalingas karinis parengimas. Per tą laiką karinio parengimo srityje daug nuveiktą: mokiniai susipažino su šautuvais, statutais, šaudymu ir t. t. Be to, per metus surengdavo po vieną didesnę žygį arba ekskursiją į kareivines.

Bet ar šito užtenka, kai juodi debesys niaukiasi iš vakarų pusės ir vokiečiai galanda ginklus, kai kitos valstybės ginkluojasi nuo galvos iki kojų ir kai norime išlaikyti savo nepriklausomybę ir atgauti pavergtuosius kraštus? Ar tuomet turėsime laiko pasirūpinti, kai kuris nors priešas laikys kardą virš mūsų galvų?

Ne! Jau iš anksto turime lavinti jaunimą karo dalykuose nuo pat pradžios mokyklos. Kitos valstybės jau taip daro. Italijoje 13—15 metų berniukai supažindinami su šautuvais, kulkosvaidžiais ir dujokaukėmis. Anglijoje mokyklinio amžiaus berniukai rengia visokius karo manevrus ir t. t. Argi Lietuvai to nereikia? Argi Lietuva saugi nuo priešų, kai, tuo tarpu, vokiečiai rengia sukilimą Klaipėdos krašte ir Vokietijoje visokias demonstracijas prieš Lietuvą, kai lenkai visaip smaugia mūsų brolius.

Jaunimas yra tautos pagrindas, ateitis. Jei jaunimas tinkamai parengtas karui, tai ir maža saujele gali nuveikti didelius darbus. Belgų buvo daug mažiau, bet jie ilgai atlaikė kelioliką kartų stipresnę vokiečių kariuomenę. Taip pat turime pasirūpinti ir būti vieningi, o tuomet vokiečiai arba kiti priešai pamatys, kad lietuvis neįveikiamas ir nebijo mirti dėl tėvynės.

Juozas Ragulis

**Jei KARYS tave lankys,
Tavęs liūdno nematys.**

J. Najulis

Įspūdžiai „Trumpąjį didžiojo karo eskizą“ perskaičius

Jau seniai teko girdėti, kad yra išleista buvusiojo žymaus rusų kariuomenės karininko, kilusio iš Raseinių apskr., paskum tarnavusio mūsų kariuomenėje ir užėmusio karo vadovybėje aukštas vietas, ats. gen. Radus-Zenkavičiaus, didžiojo karo veiksmų santrauka su plačiomis išvadomis. Knyga pavadinta „Trumpas didžiojo karo eskizas“. Išleido ją 1924 m. Vyr. Štabo karo mokslo skyrius.

Iš paties knygos pavadinimo: „Trumpas didžiojo karo eskizas“ atrodo, kad pati knyga maža ir, palyginti su jos kaina — 5 litai, brangi.

Bet iš tikrųjų, knyga 25×18 cm. formato, 296 psl. ir 83 schemų ir brėžinių, didelė ir naudinga.

Sakau, seniai buvau girdėjęs, kad tokia knyga išleista, bet jos nebuvau matęs ir nebuvau skaitęs. Bet kai man prireikė sužinoti vienas svarbus įvykis iš didžiojo karo veiksmų, kada tie veiksmai vyko mano apskrityje ir reikiamajame rajone, tai man kilo mintis įsigyti šią knygą, pasižiūrėti, ką rašo didžiojo karo įvykių dalyviai, o ypačiai buvusieji aukštieji viršininkai — karininkai. Ir kai pradėjau skaityti tą knygą, tai, iki jos nebaigiau, negalėjau jos padėti. Knyga be galo lengva skaityti. Daug lengviau ir įdomiau skaityti už kurį kitą dabartinių laikų romaną. O kiek tenka tuo metu patirti, nes kiekviename puslapyje užtinki Lietuvos įvairias vietas ir dar žinomas, o svarbiausia, kad aš pats radau aprašytas kautynes, kurios vyko mūsų kaimo apylinkėse. Kaip įdomu, kada tenka skaityti ir prisiminti, koki kariuomenių pulkai bei divizijos toje vietoje grūmėsi ir kurie buvo nugalėti ir kure nugalėtojai.

Kada vyko kautynės per didįjį karą mūsų apylinkėse, aš nebuvau dar tiek subrendęs, kad būčiau galėjęs gerai atskirti pulkų pavadinimus ir gerai suvokti jų žygius. Ir kada šiandien pasiskaitai tokią knygą, tai taip visas vaizdas gerai prisimena, kad, rodos, jis būtų šiandien įvykęs.

Mums, lietuviams, ypatingai ši knyga įdomi, nes joje yra daugiausia aprašomos Lietuvoje vykusios kautynės. Aprašyti ir kiti įvykiai bei kautynės: 1) Karo priežastys, 2) operacijų sumanymai, 3) mobilizacija, 4) vokiečių ofenzyva į Paryžių ir Marnės kautynės, 5) rusų išbrovimas į Rytprūsius, 6) rusų puolimai, 7) vokiečių prasiveržimas ir puolimas į Lietuvą, 8) kautynės ties Stalupėnais, Gumbine, 9) Operacijos ties Karaliaučium, 10) Tanenbergo operacija, 11) operacija ties Mozūrų ežerais, 12) rusų Galicijos nukariavimai, 13) operacijos Lietuvoje ir kitų frontų įvykiai. Žodžiu sakant, skaitydamas šią knygą, gali rasti, kas įvyko per didįjį karą Virbalio, Naimiesčio, Šakių, Vilkaviškio, Jurbarko, Šiaulių, Alytaus, Kauno apskrityse bei aplinkui.

Kiekviename Lietuvos kampelyje šią knygą skaitydamas gali žinoti, kurių kariuomenės dalių čia tada kautasi, ir seniems ir jauniems galima prisiminti, kurios kariuomenės dalys tada vienokias ar kitokias ūkininkams skriaudas yra padariusios, kaip ir kurios yra kariavusios.

Ypatingai įdomu prisiminti tam jaunimui, kuris tuo metu dar nedaug ką tegalėjo suvokti ir atskirti tų įvykių ir kovų sąlygas.

Pasiteiravęs, kodėl ši tokia naudinga ir svarbi knyga dar ne visa teisparduota, sužinojau, kad už tą knygą iš pradžių buvo nustatyta labai aukšta kaina — 15 litų 1 egz. Dabar kar. št. spaudos ir šviet. skyrius ėmė pardavinėti tik po 5 litus visiems — kariams ir nekariams. Žinoma, 15 litų kaina buvo per didelė, bet 5 litai už tokią didelę knygą ir dabar visai neaukšta. Todėl ši knyga rekomenduotina kariams, o ypatingai tiems (aspirantams ir eiliniams), kurie baigia atlikti karo prievolę ir grįš į savo ūkius bei namus, kurių daugumo kraštuose per didįjį karą ėjo stiprios ir žiaurios kautynės ne tik dieną ar kitą savaitę, bet ištisus mėnesius.

Kaip buvęs karys, namiškiams skaitydamas tokią knygą, pats geriau galės suprasti ir kitiems paaiškinti vykusių kautynių eigą ir jų strateginę pusę.

Toji knyga yra kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus leidinys, ir ją šis skyrius kariams sutinka pardavinėti išsimokėtinai per kelis mėnesius.

S.

SUSIRŪPINO KARINIŲ PARENGIMU

Niekad taip 30 Pavilkijo šaulių būrys nebuvo susirūpinęs kariniu parengimu, kaip šiuo metu. Šauliams, netarnavusiems kariuomenėje, yra įvestas visas naujokų apmokymas. Aplamai, visas būrys per savaitę po tris kartus uoliai mokosi. Pavilkijo šaulio būrys darbo ir karinio parengimo srityje, gal būt, užėmė II vietą visoje Šakių rinktinėje.

Juozas Astrauskas

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

MIRĖ

1. Vasario mėn. 13 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje ausies uždegimu ir meningitu mirė 3 art. pulko eilinis Dizmas Urbonas, kilęs iš Mažeikių apsk., Vieksnių miestelio. Velionis palaidotas A. Šančių karių kapinėse.

2. Kovo mėn. 31 d. Klaipėdos Raudonojo Kryžiaus ligoninėje mirė 6 pėst. Pilėnų kun. Margio pulko eilinis Antanas Rimkus, kilęs iš Kretingos apsk., Skuodo val., Lenkimų k. Velionis palaidotas Klaipėdos miesto kapinėse.

NAUJAS „KARIO“ REDAKCIJOS KOLEGIJOS NARYS

„Kario“ redakcijos kolegijos nariui aviacijos dalykams av. kpt. Juozui Česonui išėjus į atsargą, jo vietoj paskirtas kolegijos nariu av. j. ltn. Aleksas Mejeris, kuris „Kary“ bendradarbiauja jau nuo 1930 m.

KAREIVIŲ DARBŠTUMAS

Balandžio 1 ir 2 d. Ukmergėje kilo keli gaisrai. Smėlius degė D. Frenkelio medinis tvartas ir vienos moters sandėliukas, pagaliau, Gedimino gatvė vieno piliečio medinis sandėlis.

Prie gaisrų, kaip visada, buvo susirinkusių daug civilių žmonių pažiopsoti. Visai kitais tikslais buvo subėgusių daug 1 p. pulko kareivių, kurie parodė savo nepaprastą darbštumą, sumanumą ir aktingumą. Vieni ardė sienas, kiti nešė iš dūmais apsupty namų turtą, tretai lipo ant gretimų namų stogų naikinti pirmus naujus ugnies pėdsakus.

Kareiviai nepaprastu sąžiningu darbštumu, kiek teko matyti, kartais net pralenkdavo tos srities specialistus. Dėl to visai nenuostabu, jei aplink stovėjusieji civiliai žmonės taip tarp savęs kalbėjosi: „visada geriausia ir daugiausia gaisruose dirba kareiviai“...

JAUNI KAREIVIAI GERAI ŠAUDO IŠ LENGVŪJŲ KULKOSVAIDŽIŲ

Balandžio 3 ir 4 d. 1 p. pulko jauni kareiviai atliko II klasės 2 mokomą šaudymo pratimą iš lengvųjų kulkosvaidžių. Sąlygas įvykdė 90%. Neįvykdžiusiems sąlygų trūko tik po vieną, kitą tašką.

Šio šaudymo metu jauni kareiviai pasiryžo dar daugiau padirbėti.

IR KAREIVIAI DOMISI LITERATŪRINIAIS VAKARAIŠ

Balandžio 6 d. 19½ val. Ukmergėje, Sodų g. pr. mok., buvo surengtas literatūrinis vakaras, į kurį daug prisirinko ir 1 p. pulko kareivių.

J. ltn. V. Urbutis

PRIMINĖ, KAD ISTORIJA KARTOJASI

Balandžio 5 d. ryšių bataliono jaunieji kareiviai prisiekė. Po priesaikos ryšių batal. vado padėjėjas plk. ltn. Barolis pasveikino eilinio laipsniu, pabrėždamas šios priesaikos svarbą kario gyvenime ir visus kario ateities uždavinius. Priminė, kad Lietuvos istorija kartojasi, kaip ir senovėje, ir šiandien tie patys priešai, žvangindami ginklais, graso Lietuvos nepriklausomybei. Todėl kvietė visus būti vieningais, drausmingais ir klusniais, nes tik vienybėje ir susiklausyme — galybė.

KARO MOKYKLA ŽIŪRĖJO LATVIŲ TAUTINĘ FILMĄ „TAUTOS SŪNUS“

Balandžio 7 d. kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus pakviesta Karo mokykla (kariūnai ir karininkai su žmonomis) kine „Kapitol“ žiūrėjo latvių tautinę filmą „Tautos sūnus“.

Karininkams ir kariūnams filmas labai patiko. Būtų pageidautina, kad kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyrius dažniau parodytų kariams tokių filmų.

GREITAI TIRPSTA BERAŠČIAI

1934. XI. 1 šaukimo į 1 pėst. pulko 9 kuopą atvyko 30% vyrų beraščių. Tačiau, vadų ir mokytojų pastangomis, jau beliko tik 5%, o po mėnesio, tikimasi, jau visi vyrai bus raštingi.

— Su 1 p. p. jaun. kareiviais jau atlikta kovos šoviniais 10 šaudymo pratimų. Pasirodo, 9 kp. jaun. kareiviai geriausiai šaudo.

Stebėtojas

NETEPLIOKIME PASTATŲ SIENŲ IR NERAŠINĖKIME KUR NEREIKIA

Tenka džiaugtis, kad dauguma užsilikusių mūsų tautoj blogų svetimų papročių baigia nykti. Tačiau, kai kurie nepadorūs veiksmai, žeminą mūsų kario garbę, ir negražūs darbiai dar ir šiandien tebėra užsilikę.

Pavyzdžiui, pas mus tebėra užsilikęs įprotys: murzinti, teplioti, braižyti namų bei sandėlių, išviečių sienas, duris ir kitus pastatus bei daiktus įvairiais ieroglifais, karikatūromis, ir net paskirų asmenų pavardes sienose linksniuoti. Ypač tomis karikatūromis bei užrašais gausingi sargybų būstai ir sargybinio saugomos vietos. Taip pat pasižymi sienų teplojimo srity štabų, ambulatorijų ir kitų dalinių budintieji raštininkai.

Vieni kareiviai nepageidaujamus šios rūšies darbelius vykdo nesąmoningai — iš nuobodumo, antri — norėdami save įamžinti sienoje. Tačiau, atsiranda net tokių asmenų, kurie šlykščiomis karikatūromis bei užrašais lieja neapykantą ant griežtesniųjų ir drausmingesniųjų savo tiesioginių viršininkų, ypač ant grandinių, jaun. puskarininkų ir rečiau ant viršilių ir karininkų.

Ir kaip negražiai atrodo naujai atremontuotas namas, kada po kelių dienų atsiranda ant jo sienų: ieroglifai, karikatūros, įvairių asmenų pavardės, datos ir t. t.

Š. m. balandžio 3 d. Kauno įgulos viršininkas vieną tokią sienų teplotoją — karo aviacijos eilinį Br. Mlk. nubaudė net 12 parų arešto. Artimiausi kareivių viršininkai turėtų įspėti valdinius, kad čia išvardytas darbas yra valstybės turto gadinimas, jo niekinimas ir kartu pasireiškia žmogaus nekultūringumas, neišsiauklėjimas. Sargybų viršininkai bei išvedžiotojai, štabų ir dalinių budintieji raštininkai, pasikeisdami turėtų ne tik valstybės turtą priimti, bet drauge apžiūrėti ir kambario bei sienų švarumą. Radus ištepliota, reiktų pranešti kam pri-dera.

Tik maži vaikai, nieko nesuprasdami, braižo ir teploja kambario sienas. Tačiau suaugę ir subrendę vyrai panašių teplojimų turėtų vengti.

Virš. St. Čepulis

6 P. P. LIKTINIŲ PUSKARININKIŲ ŠAUDYMO TURNYRAS

Balandžio 6 d. vyr. p. Daugėlos iniciatyva buvo surengtas šaudymo iš šautuvų turnyras. Norintieji dalyvauti turnyre turėjo sumokėti po 1 litą. Norinčių atsirado nemažas skaičius. Buvo šaudoma 100 m stačiom nuo rankos į 24 žiedų taikinį po 5 šovinius, ir 150 m gulom nuo rankos, taikyns tas pats, po tiek pat šovinių.

I vietą laimėjo 2 kuopos vyr. pusk. Mečys Davidonis, išmušęs 205 taškus. II vietą s. k. k. vyr. pusk. Jokūbas Sankantas, išmušęs 198 taškus ir III vietą ryšių k-dos vyr. pusk. Aleksas Balčiūnas, išmušęs 194 taškus.

Teko nugirsti, kad tokių turnyrų bus rengiama ir daugiau.

J. M-čius

JAU RŪPINAMĖS VIDAUS PASKOLOS LAKŠTŲ PIRKIMU

Karo aviacijos puskarininkiai rimtai susirūpino vidaus paskolos lakštų pirkimu. Kai kurie viršilos ir puskarininkiai nusistatę pirkti paskolos lakštų ne tik numatytą pusę brutto mėnesinio atlyginimo normą, bet po 200—250 lt. iš savų sutaupų.

Iš kompetentingų asmenų teko girdėti, kad finansiniai silpniesiems žadama suteikti lengvatų. Menkiau pasiturintiems paskolos lakštai bus nuperkami Lietuvos Banke, o per 8—10 mėn. bus išlaikoma iš jų algų.

Iš spaudos pranešimų matoma, kad užsieny tokios vidaus paskolos labai išsiplatinusios. Savaiame suprantama kodėl. Jei mūsų valstybė užtrauktų tokią paskolą užsieny, tai nemaža kapitalo suma išplauktų į užsienį vien už % %.

Mums už paskolintus pinigus valstybė mokės 4,5% metinių palūkanų. Per 10 metų bus gražinta ir pati suma, kai kuriems net anksčiau, — nes paskolos gražinimas prasidės 1937 m. loterijos būdu. Tuo tarpu net bankai asmenims už indėlius moka tik 4—6% metinių palūkanų.

Pirkdami vidaus paskolos lakštus ne tik gausime procentus, bet kartu mes parodysime savo pilietinį ir patriotinį susipratimą, kad mes mokame viduj tinkamai tvarkytis ir norime likti amžinais nepriklausomi.

Virš. St. Čepulis

Prie šachmatų savo ramovėje
Rukšnaičio foto

GERIAU SUSIPAŽINOME SU KLAIPĖDOS KRAŠTU

Balandžio 4 d. 7 p. pulko III batalionas surengė 25 km žygį. Žygio maršrutas — plentas: Tauragė — Lauksargė — Pagėgiai. Kadangi III b-no kariai šiuo keliu dar ne kartą nebuvo žygiavę daugiau kaip 4 km, tai šis žygis jau iš anksto žadėjo būti įdomus. Ir iš tikrųjų, tik peržengus buvusią rusų — vokiečių sieną (ji yra apie 7 km nuo Tauragės), tuoj krito į akis šiookie tokie skirtumai tarp Didžiosios ir Mažosios Lietuvos. Dirvožemių sutvarkymas, namų pastatai ir pavyzdingi keliai tai liudija. Tačiau dabar tas kultūrinis skirtumas beveik išnykęs, o kai kuriose Did. Lietuvos vietose net prašokęs. Pav., plentas Tauragė — Pagėgiai ties Lauksarge duobėtas, grioviai užgriuvę, o Didž. Lietuvos, t. y. Tauragės rajono to paties plento tąsos grioviai, išvalyti, plentas lygus, net malonu ir žygiuoti. Lauksargės miestelio mūriniai namai apkeisti, apkerpėję, langai skudurais užkamšyti, kai tuo tarpu Didž. Lietuvoj, šalia lūšnų, pradeda dygti gražūs ir pavyzdingi mediniai ir mūriniai namai. Iš čia gaunama išvada, kad kultūrinis gyvenimas sparčiau kyla dirbant valstybinį kūrybos darbą, o ne iš svetur dirguojamą griovimo.

Klaipėdos krašto keliais žygiuojant ypatingai krito į akis pakeliais nusėtos krautuvės ir restoranai. Žiūrėk, kokioj kryžkelėj stovi du, trys mūriniai namai ir jau vienas iš jų su krautuvės ar restorano iškaba. Čia kaimai ir didesnieji vienkiemiai taip pat nebūna be krautuvių.

Grižtant nuovargį išblaškė mūsų skambios dainos, kurių klausytis bėgo iš namų Klaipėdos krašto lietuvaitės.

A. G.

PADĖSIM ARTIMUI

Paskiausiai 4 atskira pėstininkų kuopa iš kariuomenės intendantūros gavo daug reikalingiausių įrankių ugniagesių k-dai. Gavus įrankių kuopos vadai įsakė sudaryti ugniagesių k-dą. Kaip seną, ilgametį ugniagesį ir toje srityje daug prityrusį, vyr. pusk. Joną Siniakovą, laikinai paskyrė k-dos v-ku. Sudarytą didelę k-dą, paskirstyti visi kareiviai į atitinkamas vietas ir dažnai vykdomi ugniagesybos pratimai.

San. pusk. M. Grinius

NE TIK KŪNUI, BET IR DVASIAI REIKIA PENO

Šiais metais į karo aviaciją pareina šie laikraščiai bei žurnalai: „Lietuvos Aido“ 30 egz., „Kardo“ 95 egz., „Kario“ 66 egz., „Mūsų Žinyno“ 83 egz., „Trimito“ 30 egz., „Lietuvos Žinių“ 6 egz., „Ryto“ 2 egz., „Mūsų Vilniaus“ 78 egz., „Gimtosios Kalbos“ 75 egz., „Sėkmadienio“ 4 egz., „Dienos“ 11 egz., „Naujosios Romuvos“ 9 egz., „Kuntaplio“ 4 egz., „Jaunosios Kartos“ 13 egz., „Lietuvos Keleivio“ 5 egz., „Tėvų Žemės“ 2 egz., „Kultūros“ 3 egz., „Lietuviškosios Enciklopedijos“ 50 egz. ir Vilniuje leidžiamų lietuviškų laikraščių 50 egz.

Be to, pereitais metais dalies kareivių biblioteka turėjo 202 skaitytojus. Per metus perskaityta 4478 tomų knygų.

Čepstas

IŠKILMINGAS FUTBOLŲ SEZONO ATIDARYMAS

Nors šiemet jau buvo keletas draugiškų futbolo rungtynių, tačiau oficialus futbolo sezonas buvo pradėtas sėkmadienį (IV. 7) iškilmingu, tradiciniu pavasario turnyru. Jame dalyvavo visos I L ir I A komandos. Prieš turnyro pradžią, visos komandos nešinos savo klubų vėliavas, orkestro lydimos, pražygiavo aplink aikštę ir sustojo prieš aukštųjų svečių estradą. Į juos atitinkamą kalbą pasakė kūno kultūros rūmų direktorius V. Augustauskas, kuris palinkėjo gražaus žaismo ir pasisekimo. Sportininkai, sušukę valio, pradėjo rungtyniauti dėl pavasario turnyro pirmos vietos. Pirmam susitikime dalyvavo JSO — Taurus. Per visą rungtynių laiką persvaroj buvo Taurus, kuris pirmo puslaikio 19 m. įmušė golą iš pabaudos, rungtynės laimėjo 1:0. Antrojo poroj susitiko LGSF — Makabi. Čia irgi vyravo „senas vilkas“ LGSF, kuris pirmam puslaiky įmušė vieną, o antram du golus. Trečiojo poroj susitiko LFLS su KSK-Kultus. Rungtynės, po gero pasipriešinimo, laimėjo 3:0 pirmoji. Paskutinėje poroj susitiko Š.Š.Kovas su MSK (meisteris). Žaidimas buvo lygus, rungtynės baigėsi be rezultatų ir komisijos nutarimu šios komandos turės peržaisti. Pralaimėjusios (JSO, KSK-Kultus ir Makabi) komandos iš turnyro pasitraukia. Šią savaitę bus komandų pusiau finalas, o dar kitą — finalas. Laimėjus turnyrą, komanda gaus dovaną ir kiekvienas komandos žaidėjas individualinę. Be to, vadinsis pavasario turnyro meisteriu.

VIS DĖLTO K.S.S. BĖGIME PER KAUNĄ DALYVAUS

Lengvosios Atletikos Komiteto buvo nutarta K.S.S. atvykimui lešų neduoti, bet dabar K.S.S. smarkiai pakilus ir didele persvara laimėjus Klaipėdoj miško bėgimą, nori atvažiuoti savo lešomis. Taigi balandžio 14 d. bėgime per Kauną susidurs geriausios visų bėgikų jėgos, išskyrus vidutinių distancijų meisterį Šimaną I, kuris dėl ligos nestartuos. Smarkiausios kovos laukiama tarp Tendžio, Barkausko, Keturakio, Vietrino, Virkiečio, Jermolajevo ir Greičiaus, kurių laimėjimai daugiausia padės savo komandoms geresnes vietas gauti taškų atžvilgiu. Kiek teko girdėti, šiemet 5 p. pulko komandos sudėtis yra susilpnėjusi ir šį pavasario bėgimą gali pralaimėti Klaipėdos K.S.S.. Šis bėgimas, dalyvaujant K.S.S., sudarys didelę konkurenciją ir smarkią kovą dėl nugalėtojo vardo.

VENGRIJA LENGVAATLETAMS PASIŪLĖ TRENERĮ

Lengv. Atletikos S-ga per Užsienių R-lų Ministeriją buvo užklausiusi ar Vengrija šiam sezonui galėtų atsiųsti gerą lengvaatletų mokytoją trenerį. Vengrai atsakė teigiamai ir pasiūlė kandidatą, kuris yra šaudymo meisteris, aukštosios kūno kultūros mokyklos lektorius ir sprinteris. Dabar deramasi dėl atlyginimo. Tikimasi, kad šiemet lengvaatletai turės trenerį.

MES SPORTUOJAME

Šiomis dienomis 7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulke paskirta pulko sporto komisija: pirmininku kpt. Černius, nariais: ltn. Danilevičius ir jaun. ltn. Bagdonas.

Komisijos tikslas rūpintis atliekamam laiku pulko karių tarpe organizuoti įvairios rūšies sportą ir jam vadovauti.

Be to, prie šio darbo kviečiami aktyviai prisidėti jaun. karininkai ir liktiniai puskarininkiai.

Lig šiol pulko kariai buvo daugiausia pamėgę vienos rūšies sportą — futbolą ir kvadratą. Al. Sicila

BUS RENGIAMOS ŠAUDYMO RUNGTYNĖS

Šaudymo sąjunga šiemet numatė surengti keletą rungtynių. Mažoj kalibro rungtynes numatoma surengti pavasarį, vasarą ir rudenį; medžioklinių šautuvų — vasarą; pistoletų — vasarą ir rudenį. Pabaltijo valstybių ir tarptautines vasarą. Be to, šaudymo sąjunga padavė pareiškimą įstoti į tarptautinę šaudymo sąjungą, kurios buveinė yra Paryžiuje. Kiek teko patirti, priėmimas bus išspręstas teigiamai. Šaudymo sąjunga taip pat stengiasi, kad sportininkai, norintieji užsiiminti sportu, kuo prieinamiausiomis sąlygomis galėtų įsigyti reikalingų priemonių.

APYGARDOSE PRADEDAMA REGISTRACIJA

Iki šiol visų sporto šakų sportininkų registracija buvo atliekama tik Kaune, o provincijoje sportininkai nebuvo registruojami ir todėl provincijos sportininkai nedalyvaudavo Lietuvos pirmenybėse. Įsteigus sporto apygardas, visa pirmenybių sistema pakeista ir todėl sportininkų registracija atliekama nebe vien Kaune, bet ir visoje Lietuvoje. Šiomis dienomis K. K. Rūmai visas apygardas aprūpino reikalingomis pirmenybėms taisyklėmis, registracijos lapais ir kortelėmis, ir pradės visus sportininkus bei komandas registruoti ir vykdyti pirmenybes apygarde. Pati registracija numatoma baigti tik gegužės pradžioje. Taip pat į apygardas išsiuntinėjama ir sportininkų liudijimai, kurie bus išduodami tik aktyviems sportininkams. Kiek teko patirti, provincijos klubai ir sporto organizacijos tokia tvarka patenkintos ir pirmenybėse gausiai dalyvaus.

STEIGIAMI VANDENS SPORTO KLUBAI

Iki šiol Kauno mieste veikė tik du vandens sporto klubai, būtent, Kauno ir A. Panemunės Jacht-Klubai. Dabar Kaune įsisteigė dar du vandens klubai: Kauno šaulių ir Kauno JSO. Reikia manyti, kad klubų skaičiui padidėjus ir esant tarp vandens sportininkų didesnei konkurencijai, ši sporto šaka Kaune pakils ir duos gražių vaisių.

TARPTAUTINĖS BOKSO RUNGTYNĖS

Sunkiosios atletikos komitetas numatė Kaune, balandžio 27—28 d. d., surengti tarptautines bokso rungtynes, į kurias pakviesta iš Latvijos ir Estijos po keturius boksininkus. Tiek pat boksininkų dalyvaus ir iš Kauno. Sutikimas iš K. K. Rūmų direktoriaus jau gautas.

PULKININKO GRANT-SUTTIE TAURĖS STATUTAS

Šiomis dienomis K. K. Rūmai parengė ir išsiuntinėjo visoms valdžios aukštesnioms mokykloms statutą, pagal kurį visos gimnazijos šiemet pradeda rungtis dėl Kanados pulkininko Grant-Suttie dovanotos taurės.

Patys pirmenybių turnyrai bus trijų laipsnių: gimnazijų, apygardų ir Kaune. Visos gimnazijos suskirstytos į šešias apygardas. Kauno apygardai priskirta: Kauno „Aušros“ bern. ir merg., III, Jezuitų, Šv. Kaz. Seserų Kongregacijos, Jurbarko, Raseinių gimnazijos ir Kaišiadorių VI kl. vidurinė mokykla (viso 8 gimnaz.). Panevėžio apygardai: Biržų, Pasvalio, Rokiškio, Panevėžio, bern. ir merg., Panevėžio lenkų ir Ramygalos VI kl. vid. mokykla. (viso 7 gimn.) Ukmergės apygardai: Ukmergės, Zarasų, Utenos ir Kėdainių gimnazijos (viso 4 g. Marijampolės apygardai: Prienų, Šakių, Seinų, Marijampolės bern. ir merg., Marijampolės Marijonų, Vilkaviškio, Alytaus ir Kybartų (viso 9 gimn.). Šiaulių apygardai: Kražių, Joniškio VI kl. vid. mok., Linkuvos, Mažeikių, Šiaulių bern. ir merg. ir Telšių gimn. (viso 7 gimn.). Klaipėdos apygardai: Skuodo vid. VI kl. mok., Kretingos, Tauragės, Švieksnos, Klaipėdos V. D., Šilutės v. m. ir Pagėgių gimnazija (viso 7 g.). Visos rungtynės bus vykdomos šiose varžybose: estafetė (mergaitėms 50 m. × 4 ir berniukams 75 × 4), kvadratai arba muštukas, krepšiasvydis orasvydis ir stalo tenisas. Visi žaidimai, išskyrus stalo tenisą, vykdoma olimpine sistema. Taškai skaičiuojami: už pirmą vietą kiekviename žaidime — 7, už antrą — 5, trečią — 4 ir ketvirtą — 3.

Reikia tikėtis, kad ši Kanados pulkininko dovana paskatins mūsų mokyklų jaunimą įtempti savo fizines jėgas, kad laimėtų brangią dovaną ir iškeltų savo mokyklos vardą, o kartu pakeltų ir mūsų sportinį lygį.

LATVIŲ KARIUOMENĖS ŠVIETIMAS

Karo ministeris gen. Balodis įsakė organizuoti kariuomenės dalyse paskaitas pereinamųjų metų pavyzdžiu, bet platesniu mastu. Daugiausia paskaitų turi būti skiriama auklėjimo klausimams nagrinėti. Lektoriais kviečiami Latvijos universiteto profesoriai.

Pagal tą įsakymą balandžio mėn. yra numatyta apie 20 paskaitų Liepojos, Daugpilio, Rezeknės, Ludzos, Zilupės, Alūksnės, Gulbenės, Balvų, Valmieros, Cėsių ir Mintaujos igulose. Pirmiausia bus skaitomos šios paskaitos: „Valstybės reikšmė tautos ir atskiro žmogaus gyvenime“ (doc. Lejins), „Latvių tautos ir valstybės padėtis kitų tautų ir interesų kryžkeliuose“ (doc. Albats), „Vado reikšmė tautos gyvenime“ (prof. Tentelis), „Mūsų pareigos valstybės atžvilgiu“ (doc. Lejins), „Kalba kaip tautos kultūros ir dvasios veidrodis“ (prof. Blesse), „Gamtos mokslai, technika ir materializmas“ (prof. Auškups), „Mūsų senovė“ (prof. Balodis) ir k.

Paskaitos bus tęsiamos ir gegužės mėn. Bus kviečiami lektoriai: prof. Švabis, prof. Daugis, doc. Akmentinš, doc. Muceniaks ir kiti.

Be paskaitų, bus rengiami kino ir teatro spektakliai ir koncertai. Ypatingo dėmesio bus krepiama į Latgalės igulas. Nacionalinio Teatro trupė jau išvyko į Latgalę ir šiomis dienomis vaidins Rezeknėje, Ludoje, Zilupėje, Karsavoje ir Balvuose. Be to, numatomi Liaudies Dramos teatro vaidinimai. Balandžio mėn. gale į Latgalę vyks „Žemės Jėgos“ choras, p. Norvilo vadovaujamas, ir koncertuos Daugpilio ir Rezeknės igulose. Rygos iguloje koncertuos Reiterio choras.

Kino spektakliai sistemingai organizuojami pačių kariuomenės dalių kinematografuose. Mokomąsias ir kultūrinės filmas parūpina kariuomenės štabas, o kitas filmas pasirūpina pačios dalys, žinoma, kariuomenės štabo nurodomos. Igulose, kur kariuomenės dalys nuosavų kinematografų neturi, kino spektaklius organizuoja kariuomenės štabas, pasinaudamas ūkininkų sąjungos mokymo priemonių skyriaus kinematografais.

ESTŲ KARIŲ PAVARDĖS

Mūsų vyriausybė ir visuomenė rengiasi atlietuvinti lietuvių pavardes ir vietovių vardus. Tuo pat susirūpinę ir estai. Kariuomenės organas „Sōdur“ praneša, kad Estijoje tik arti 40% piliečių turi tikrai estišką pavardę; kitų pavardės su vokišku atspalviu. Karininkų su grynai estiškomis pavardėmis yra 43,8%, vokiškomis 37,3%, rusiškomis 3,1%, švediškomis 1,3%, latviškomis 0,8%. Toksai pats santykiavimas ir liktinių puskarininkų tarpe. Ir tai tik estų tautybės gyventojams išvestas santykiavimas. O krašte dar yra arti 13,3% kitataučių, tai padidina neestiškų pavardžių santykiavimą. Iš viso arti 50% Estijos gyventojų vartoja neestišką pavardę. Nemaža tokių pavardžių turi estų ministrai, diplomatai, karininkai. Tai gali sudaryti užsienyje netinkamą nuomonę apie Estiją, kad čia yra kažin kokia Vokietijos provincija.

LENKIJA NUPIRKO GINKLŲ FABRIKĄ

„Prager Presse“ praneša, kad kovo 19 d. Lenkijos vyriausybė nupirko iš čekoslovakų akcinės „Škoda“ bendrovės ginklų fabriką Varšuvoje. Už fabriką sumokėta 20.000.000 zlotų (lenkų auksinų).

NAUJAS SARGYBŲ TARNYBOS STATUTAS

Nuo balandžio 15 d. Sovietų Rusijos kariuomenėje įvedamas naujas sargybų tarnybos statutai. Naujame statute sargybiniai laikomi garbingiausiais kariais, kuriems pavedama kautynių uždaviniai. Tai yra garbinga ir atsakinga tarnyba. Todėl ateityje į sargybas nebeskirs kareivių, baustų už prasi Kaltimus „be eilės“. Tą dieną, kai kariai eina į sargybas, su jais bus atliekami specialūs užsiėmimai, praktiškai bus išinamos sargybinių pareigos ir teisės.

NAUJAS GELEŽINKELIŲ TILTAS

Kovo 27 d. baigta Saratovo geležinkelių tilto statyba Sovietų Rusijoje. Naujas tiltas per Volgos upę turi apie 1,5 km ilgumo. Tiltą statė geležinkelių batalionas ir susisiekimo komisariato (ministerijos) inžinieriai bei darbininkai. Kariams teko dirbti 40 m aukštumoje, žiemos metu oro temperatūra dažnai siekdavo 30°.

Naujas tiltas pradedamas eksploatuoti balandžio 15 d., jisai sujungs Riazanės—Uralo geležinkelį su Astrachaniu.

VOKIEČIAI PERKA ŽALIAVĄ

Vokietija perka užsienyje daug vilnos ir medvilnės. Kovo mėn. pabaigoje vokiečių firmos užpirkė Anglijoje 5.000 t vilnų ir mokėjo žymiai brangiau, negu mokama rinkoje. Australijoje vokiečių firmos jau užpirkė visas vilnas, kurias buvo numatę užpirkti dalimis per pirmą šių metų pusmetį. Be to, vokiečių firmos perka ir kitas prekes, tinkamas karo reikalams.

ŠVEDŲ IR SUOMIŲ BENDRADARBIAVIMAS

„Krasnaja Zvezda“ rašo, kad paskiausiai ypač sustiprėjo švedų ir suomių karo pramonininkų santykiai. Švedų Boforso fabriko direkcija derasi su suomiais ir rengiasi įsteigti Suomijoje savo fabriko filiją.

MAISTAS IŠ LĒKTUVŲ

1933 m., kai japonų kariuomenė kariavo su kiniečiais, dalims dažnai tekdavo atsidurti toli nuo geležinkelių. Kartais upių potvynių buvo sugadinami sauskeliai, išardomi tiltai ir t.t. Kariuomenės dalių ryšiai su tiekimo organais tokiais atvejais būdavo sutrukdomi. Bet japonai rado išeitį. Civiliai aviacijai buvo pavesta sužeistųjų ir karininkų pervežimas, o svarbiausia, maisto ir šaudmenų pristatymas. Maisto produktai buvo numetami iš lėktuvų nendrinėse pintinėse.

Dabar japonai daro 3 m skersmens parašius, kurie lengvai nuleidžia į žemę 15—30 kg krovinius.

NAUJAS PĒSTININKŲ SKYDAS

Vengrijos kariuomenės gydytojas Inovay išrado patogų skydelį, kuris, užmautas ant šautuvo, apsaugoja kario veidą. Skydelis sveria 660 gr, 16 cm aukštumo, 2 cm pločio ir 3 mm storumo. Skydelis teigiamai įvertintas „Archives Médicales Belges“ žurnalo. Iš 10.000.000 karių, sužeistų 1914—1918 metų kare, 20% buvo sužeista į galvą, o 30% į viršutinę kūno pusę ir rankas.

VL. PUTVIO I KAUNO KUOPA

Balandžio 7 d. buvo eilinis kuopos susirinkimas. Plk. ltn. Kazitėnas savo paskaitoje vaizdžiai išdėstė šaulių karinio parengimo reikšmę ir jų uždavinius karo metu. Buvo priimta griežta protesto rezoliucija prieš vokiečių veiksmus, nukreiptus prieš Lietuvą ir Prūsų lietuvius. Pareikšta užuojauta nukentėjusiems dėl tų žygių Tilžės ir kitų vietų lietuviams.

Kuopos vadas prašė šaulius daugiau susirūpinti pistoletų šaudymu, kad per kuopos šaulių pistoletų šaudymo rungtynes galėtų gausčiau dalyvauti.

Brg.

KLAUSĖSI PASKAITOS PRIE ATDARŲ LANGŲ

Korsakiškis. Balandžio 6 d. vietos šaulių būrio vadovybės pastangomis sukviesta ne tik šauliai, bet ir visuomenė didžiuliam susirinkimui, kuriame dalyvavo apie 400 žmonių. Atvykę iš Panevėžio rinktinės vadas kpt. Petruškevičius ir ats. j. ltn. Kaškauskas laikė paskaitas apie priešcheminę, priešlėktuvinę apsaugą ir apie tėvynės meilės ugdymą. Be to, pasikalbėta kokie turime būti karinio pasirengimo atžvilgiu.

Šauliai ir atsargos kariai paraginti atliekamas valandas skirti kariniam mokymui ir mokyti visuomenę. Paskaitomis visi labai patenkinti ir kvietė dažniau lankytis bei informuoti juos.

Po susirinkimo įsisteigė šaulių moterų skyrius ir nemažas skaičius istojo, ne tik jaunų, bet ir senesnio amžiaus.

Korsakiškio šauliai partizanai nepriklausomybės pradžioje yra buvę geri tėvynės kovotojai. Nemažą smūgį yra davę išiveržusiems bolševikams. Tik gaila, kad neturi tinkamos būstinės susirinkimams bei paskaitoms. Didesnei klausytojų daliai teko stovėti lauke ir klausytis prie atdarų langų.

A. P.

KARINIO PARENGIMO KURSAI ŠAULIŲ BŪRIŲ VADAMS

Balandžio 4 d. prie 1 p. pulko suorganizuoti 2 savaitių karinio parengimo kursai šaulių būrių vadams. Į kursus pašaukta II ir VI šaulių rink. 52 būrių vadai, kurie apgyvendinti III bat. kareivinėse.

Jų mokymas tvarkyti pavestas 8 kuopos vadui. Per šias dvi savaites numatyta išeiti reikalingiausios būrio vadui žinios, ypač praktiškas būrio vadovavimas lauke. Kasdien dirbama 8—9 val. Pamokas dėsto 1 p. pulko karininkai.

Nors darbas kasdien įtemptas, bet kursantai labai gerai nusiteikę, patenkinti ir nepaprastai atsideję mokosi ir stengiasi gerai atlikti pareigas.

Kiek teko girdėti, jie nepaprastai esą nustebinti didele kariuomenės pažanga, ypač mokymo ir apginklavimo atžvilgiais. Pageidauja, kad tokie karinio parengimo kursai būtų rengiami bent kas treči metai.

J. ltn. V. Urbutis

IR SNIEGAS NESUTRUKDO GERŲ ŠAULIŲ

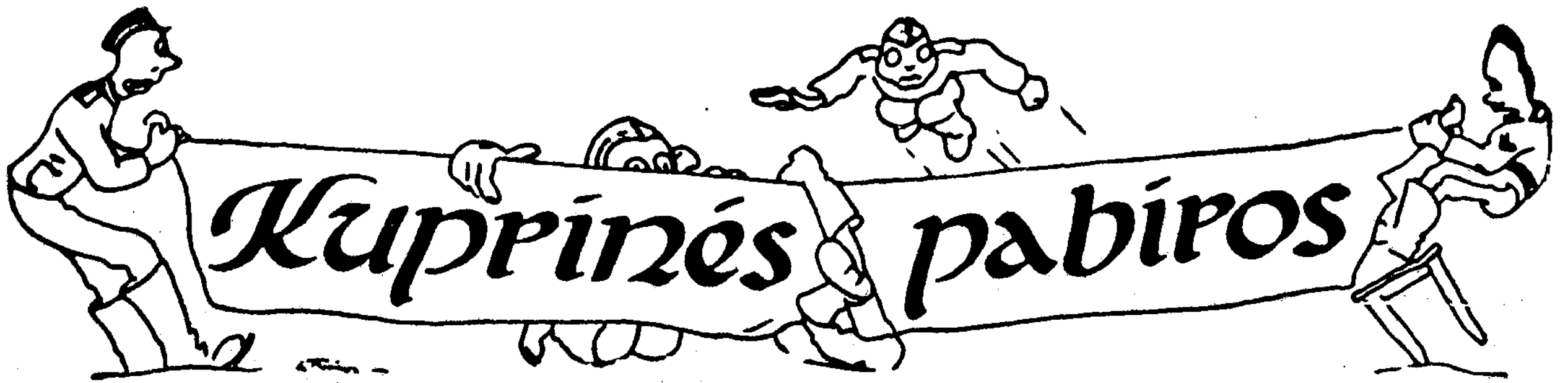
Balandžio 5 d. Būkliškių šaulių būrys surengė šaudymą kovos šovniais. Šaudymui sąlygos buvo labai blogos, nes aikštė šaudykloj buvo neišbrendama, kadangi beveik per visą dieną snigo. Bet šaulių pasiryžimas viską nugali — šio būrio šauliai šaudymo uždavinį atliko 95%. Tik truputį blogesnis rezultatas už pernykštį, nes pernai atliko uždavinį 95,7% visų šaulių. Tai parodo, kad būkliškiai kariniam parengime toli pažengę.

Už pavyzdinę šaudymą dovanas gavo šie šauliai: Barba sidabrinį laikrodį, Pleibys nikelinį laikrodį ir Razas sidabrinę laikrodžio grandinėle.

J. Bijūnas

Italų naujokai linksmi stoja į savo kariuomenės eiles

Feljetonas

Aš ir feljetonistai

Dingtelėjo man anuosyk į galvą mintis: imsiu, sakau, ir pasiskelbsiu per „Kuprinės pabiras“ kaip įkopiau į artilerijos garsenybes, t. y. įsigijau sąmoningo artilerininko laipsnį ir vardą.

Kitas mano vietoje būtų gal pasigyręs, kad iš patrankos uodą pašauti galįs, kad šioks, kad toks, o aš žmogus kuklus, išdėsčiau iš širdies viską ir manau:

— Tegu pasiskaito žmonės nuoširdų kario balsą ir tegu nemano, kad iš naujoko galima tiesiog tapti generolu.

Nuaidėjo galingu aidu „Kuprinės pabirose“ mano išpažintis, iki kaulų nupurtė visuomenę ir nė sapne nesapnavau, kad tapsiu klasiku, sukursiu naują srovę, ogi vis dėlto pasirodė, kad taip.

Štai vienas tuoj rašo „Aš ir tankas“, kitas „Aš ir radio“, trečias „Aš ir drausmė“ ir taip be galo.

Rašo tai rašo. Ir į sveikatą, svarbu, kad gerai ir nuoširdžiai, o man šitoks reiškinytis net savigumą pakutena!

Bet čia dalykas turi ir antrąją pusę, kurią imsiu ir aprašysiu.

Einu užvakar per šančius pavasaringai nusiteikęs, leidžiamasis kišenėje, galvoje lafetatas, busolis, diržo sagtis tiesiai stovi, raukšlės praeiviams akių nebedo ir žvirbliai apie pavasarį piliečiams čiulba.

— Ar tik ne sveikas būsi Trakutis?— išgirdau balsą ir krūptelėjau: šalia manęs stovėjo lyg iš Rambyno atsikėlęs milžinas pusantražmogis pėstininko uniforma.

— Tur būt, užsidirbau, — pamaniau, — arba koks Strička ar Medauka, kuriuos perbraukiau per „Kuprinės pabiras“.

— Esmi tas pats, — atsakiau pusmilžiniui.

— Rašinėji, sveikas, regis?

— O kaip gi, sakau, ypač kai budi, maistą reikia paimti, apskaičiuoti, raportas rašyti...

— Bet į „Kuprinės pabiras“?

— Oho! Net rankoves atsiraitęs, žinoma, jei tik redaktorius įdeda.

— Parašei, sako, „Aš ir artilerija“?

— Kuklus dalykas, ... lyg susigėdau

— Tai einam, sako, alučio išgerti.

— Iš principo negeriu, — sakau.

— Iš stiklinės galėsi, — juokauja jis, — na, bala nematė tą alų, — ot sėskiva čia ant suoliuko. Matai, ir aš turiu parašęs feljetoną „Aš ir skyrininkas“. Peržiūrėtumei gal?

Jis išsitraukė du sąsiuvinius, kuriuose smulkiai buvo aprašyti jo santykiai su skyrininku.

— Daugoka gal, sakau, čia per tris numerius eitų.

— Trumpiau negalima. Skyrininkas, tau, brole, ne artilerija ir ne tankas,

Dviejų būsimųjų „Kario“ bendradarbių laiškai

I

Ponas Redaktoriau,

Man labai patinka „Kario“ eilėraščiai. Sugalvojau ir aš keletą jų atsiųsti. Žinoma, jie nėra puikiai nusisekę, nes beveik tik pirmutiniai žingsniai. Labai norėčiau, kad Jūs juos perskaitytumėt ir įvertintumėt. Atsakymą prašau parašyti: „Redakcijos atsakymuose“. Jeigu tiks, žinoma, prašau spausdinti. Man bus didelio džiaugsmo, bet jeigu netiks, blogiau... Na, bet darbas viską nugali. Norėčiau būt Jūsų bendradarbiu ir siuntinėt Jums eilėraščių, bet nežinau. Gal tik laiką sau eikvoju tokius eilėraščius rašydamas. Dėl to, Ponas Redaktoriau, jeigu atrodys pakenčiami, tai išspausdinkit, o aš stengsiuos atsiųst daugiau ir geresnių. Esu gimnazistas, „Kari“ skaitau jau penkti metai. Rašinėti pradėjau prieš porą metų. Mokausi X gimnazijos IV klasėj. Bet turėčiau būt vyresnėj klasėj, bet vieną metą dėl ligos teko likti, o kitą visai negalėjau lankyti gimnazijos. Tad, išklauskite mano prašymą, nes tai yra mano sielos dalis. Ach, kaip man patinka kariai. Aš visą laiką svajoju būt kariu.

Su aukšta pagarba
V. Ž.

II

Turiu garbės nuolankiai prašyti Gerb. „Kario“ Redakciją, kad malonėtų mane priimti nuolatiniu „Kario“ korespondentu.

Aš įvairias žinias, tinkančias „Kariui“, siuntinėsiu iš viso Zarasų apskrities. Taip pat sugebu labai gerai rašyti įvairius straipsnius, apysakas, feljetonus, eilėraščius ir t. t.

Esu gimęs 1912 m. vasario mėn. 16 d. Baigęs vidurinės mok. 4 klases. Korespondento - laikraštinių amatų mo-

trumpiau negalima. O ar juokinga išrodo?

— Nieko sau, tik turėtumei kai kur pastebėti, kur skaitytojas turi juoktis.

Jis pažiūrėjo į mane, nusišypsojo: — Vadinasi, tik apdailinti ir skyrininko neįžeisti?

— Šita tai svarbiausia, sakau, supyks, o paskui ko gero, ... juk ir jis rašyti moka raportus.

Su šiuo plunksnos draugu atsisveikinau ir dabar nekantriai laikiu „Pabirose“ jo feljetono.

Tą pat dieną sutikau dar daug autorių feljetonistų. Visi jie turėjo pasirašę feljetonus temomis: „Aš ir gurguolė“, „Aš ir propeleris“, „Virtuvė ir aš“, „Aš ir rašomoji mašinėlė bei šapirografas“, o vienas elektrotechnikas net

ku labai gerai, nes ilgą laiką mokiausi pas prityrusius specialistus. Taip pat moku dirbti ir praktiškai, nes dirbau daugely laikraščiu.

Šį darbą atliksiu sumaniai ir sąžiningai. Žinias tiesiu įdomias, teisingas. Taip pat ir kitką.

Nuolankiai prašau mane priimti su piniginiu honoraru. Be honoraro dirbti negalėsiu.

Duodant atsakymą, prašau nurodyti kokios įstojo sąlygos ir kokį mokėsite honorarą. Gavęs iš Gerb. „Kario“ Redakcijos atsakymą pradėsiu rašinėti. Atsakymą prašau duoti laišku. Atsakymui įdedu už 30 ct. pašto ženklą. Per laikraštį prašau neatsakyti, nes „Kario“ neskaitau ir artimiausioje apylinkėje neskaito (Jeigu nepatingėtumėt porą kilometrų paeiti nuo savo namų, tikrai gautumėt pasiskaityti „Kari“. Red.).

Tikiuosi, kad Gerb. „Kario“ Redakcija mane priims nuolatiniu „Kario“ korespondentu su honoraru. Atsakymą malonėkite būtinai duoti. Laukiu!

Su pagarba V. L.

Kuprinės pabirų prierašas: Antrajam mūsų būsimajam bendradarbiui p. V. L. galime atsakyti tik tiek, jei mokėsite rašinėti tokius linksmus feljetonus, kaip šį savo laišką, tai mielai juos dėsime ir honorarą mokėsime.

Jeigu neskaitydamas „Kario“ ir tuo, žinoma, nepažindamas jo, vis dėlto sugebėsi jam tinkamų raštų atsiųsti, tai tenka Tamstai pripažinti pranašo įkvėpimą. Įstojo sąlygos paprastos: kuo toliausiai laikytis nuo redakcijos krepšio, nes jis honoraro nemoka.

Laišku nebeatsakysime, nes, tur būt, bus aišku iš šio atsakymo. Už atsiųstus 30 ct. siunčiame šį „Kario“ numerį.

tokį feljetoną turėjo sukūręs: „Aš ir mano Zosytė iš Šančių“.

Nepatarti negalėjau, dėl to, kad esu žmogus kuklus ir pirmasis išdrįsau parašyti „Aš ir artilerija“. Ar dovanos man už tai redaktorius ir tie feljetonistai, kurių rašiniai nebus įdėti, šiuo tarpu apie tai bijau ir pagalvoti.

H. Trakutis

UŽ NETVARKĄ NEATSAKO

— Tamstą perspėjau, kad turėsi atsakyti už visą tvarką. O dabar pasidarė didžiausia netvarka, — bara viršila jauną kareivį Rėkė, pirmą kartą einantį kuopos budėtojo pareigas.

— Taip, tamsta viršila, aš ir atsakau už tvarką, o ne už netvarką, — teisinasi jaunas kareivis Rėkė.

Al. Sicila

Kariuomenės leidiniai

DURTYNIŲ TAISYKLĖS G — 31

Išleido kar. štabo sp. ir švt. skyrius. 1935 m. 21 psl.

Šioje knygelėje yra nurodyti visi veiksmai su durtuvu, vartotini durtuvų kautynėse. Taip pat yra ir metodiškų nurodymų, kaip praveisti pratimai ir geriau parengti kareiviai. Charakteringesnės vietos pailiustruotos ryškiais paveikslėliais ir brėžiniais.

Dėl šių kautynių knygelės pradžioje taip pasakyta: „Nors daugely kariuomenių durtuvas jau taip nebegarbinamas, kaip prieš keliasdešimt metų, tačiau jis tebėra geras artimųjų kautynių ginklas. Todėl durtynių reikia tinkamai mokytis, nei perdedant jų reikšmę, nei be reikalo jas neigiant“.

KARIŪNAS 15 NR.

Šiuo numeriu Kariūnas pažymi pradėdamas II-ąjį tomą. Tai reikšminga ir sveikintina, nes Kariūnas, prieš trejetą metų pasirodęs, tolydžio stiprėja ir tobulėja, būdamas vertingas įnašas negausioje mūsų kariškoje periodinėje spaudoje. Čia didelis nuopelnas kelių pasiryžėlių nuolatinių bendradarbių, o ypač jo sumanūs ir rūpestingai redaktorius — sumanytojo ir gaivintojo — lt. Urbanavičiaus, P. L. P. karo mokyklos adjutanto.

II-ojo tomo proga įžanginiame straipsny daugiau pasiskaitoma apie laikraščio tikslus bei uždavinius. Reikšmingai paminėta sausio 15-oji diena, kada mūsų pajūrio dalis buvo gražinta savajam kūnui. Dar viena minima data, būtent, š. m. vasario 10 d. Tai kuklios tradicinės karo mokykloje išleistuvės. Tą dieną iš karo mokyklos buvo išlydėti šie karininkai: buvęs karo mok. virš. gen. št. plk. Černius, etat. lektorius gen. št. plk. Tallat-Kelpša, bat. vadas plk. Butkevičius, plk. Bytautas, plk. lt. Austas, mjr. Ščeponavičius, mjr. Dabulevičius, kpt. Andriūnas, kpt. Molis, kpt. Bulvičius, lt. Liormanas, lt. Levinas, lt. Michelevičius ir j. lt. Vilkutaitis. Tai gana didelis ir gražus karo mokyklos kadro būrelis. Vieni jų išvyko į naujas tarnybos vietas, o kiti išėjo į atsargą.

Vasario 11 d. tragiškai žuvo karo lakūnas lt. Pr. Kvietinskis. Čia jam paskirtas gražus nekrologiškas atsiminimų vaizdelis. Dar vienas stiprus beletristikos dalykėlis — Atlikau savo pareigą. Tai tikras jaunuoliškas, įsisąmonėjęs lietuvių žygis, kovojant Klaipėdos krašte su išdavikais, kada nežūrima, ar tai bus tavo giminės, ar geriausios bičiuliai.

Toliau matome labai įvairų ir spalvotą kariūnų gyvenimą, įdomų savo darbais ir įvykiais.

Yra ir praktiškojo mokslo dalykėlių. Lt. Valevičius rašo apie šaudymo pamėgimą. Kpt. gyd. Kazakevičius įdomiai supažindina su sniego sportu ir naudingesnėmis jo rūšimis, būtent: pašliūžos, rogutės ir sniego žaidimai.

Baigiama įvairumėliais ir humoristika iš kariūnų gyvenimo.

Visko nedaug, bet viskas darniai, apgalvotai ir su meile duodama skaitytojui. Iš visų puslapių dvelkia skauti jaunuoliška lietuvių kario ir patrioto siela.

Naujieji leidiniai

VAIŽGANTAS MILŽINIŲ DVASIOS

Fragmentai iš Pragiedrulių. A. Kučo iliustracijos. Kaunas, 1935 m. 162+6 n. psl. Kaina 2,50 lt.

XXVII Knygos Mėgėjai, kurių būrelio narys buvo ir Juozas Tumas-Vaižgantas, lydėdami jo žemiškus palaikus be vainiko, pasižadėjo jį supinti iš jo kūrybos žiedų; kitais žodžiais tariant, XXVII Knygos Mėgėjai vietoj vainiko pasižadėjo gražiai išleisti kurį nors Juozo Tumo-Vaižganto veikalą. Po dviejų metų jie tą savo pažadą ištesėjo ir mūsų visuomenei davė gražų leidinį — Milžinių Dvasios.

Šiam leidiniui paimta fragmentai (atskiros dalys) iš didžiulės trijų tomų Vaižganto Pragiedrulių apysakos. Pragiedruliuose Vaižgantas vaizduoja lietuvių spaudos draudimo metu kovas dėl savos kultūros. Šalia tų kovos vaizdų Vaižgantas taip pat labai gražiai ir stipriai atvaizdavo Lietuvos gamtą ir žmonių santykius su ja.

Milžinių Dvasios redaktorius, rašytojas Juozas Balčiūnas-Švaistas, iš Pragiedrulių apysakos savo redaguojamam leidiniui parinko pačius gražiausius ir meniškai stipriausius fragmentus. Jų iš viso knygoje Milžinių Dvasios yra penki: Ten šilems, ten Piliakalnis, Valiulio Pasaka, Juodžiaus Kelmas, Burzdulis — Judžiaus Žinys, Tūtina.

Tuose fragmentuose pirmiausia labai ryškiai atsispindi gilus Vaižganto Lietuvos gamtos grožio pajautimas ir stiprus kūrėjo talentas ją meniškai atvaizduoti „Miela malonu Lietuvoje ne tik dėl to, kad ramu ir įvairu; dar ir dėl to, kad įdomu, slėpinga, — rašo Vaižgantas. — Visa jos gamta tai vienas išsitas geriausias senovės dokumentas: tik mokėk jo raides

paskaityti“. Milžinių Dvasios, (23 psl.). Ir Vaižgantas, kaip retas kuris mūsų rašytojų, mokėjo tuos įdomius senovės dokumentus skaityti ir jų reikšmingas mintis mums savo kūriniuose palikti. Jis savo kūrėjo intuicija ir laisvos didingos Lietuvos ilgesiu atspėjo paslaptinius kalnelių, piliakalnių, ežerėlių ir kitokių gamtos paminklų senovinius vardus, atskleidė jų nuostabios romantikos kupiną praeitį. Jis suprato jų kalbą... „Milžiniai išnyko, — rašo Vaižgantas Milžinių Dvasiose — tik mes juos tebematome, nes jų dvasios paliko ir šneka mums iš savo milžinkapių, šneka iš Juodžiaus Kelmo, šneka iš Valiulio Kalnelio, iš piliakalnių skardžiuose ir iš kulgrindų neišbrendamose klampynėse. Kam gi būtų kadaise pilstę kapkalnius, jei ne ainiams pasakyti, kas po jais guli kūnu, kas ant jų dvasia liūdi? Klausyk jų — atsakys“. (24 psl.).

Milžinių Dvasiose, Vaižgantas prikelia tuos garbingosios mūsų senovės milžinus, priverčia juos byloti apie narsias kovas už tautos laisvę. Tad Milžinių Dvasios mums duoda ne tik grožinio pasitenkinimo, bet taip pat ugdo savojo krašto meilę, teikia tautinės stiprybės. Todėl Milžinių Dvasios rekomenduotinos ne tik gražiai išleistos knygos (o tai gana retas paukštis mūsų padangėje) išsilgusiam skaitytojui, bet ir kiekvienam lietuviui, mylinčiam savo kraštą, norinčiam geriau suvokti paslaptinę jos senovės dvasią; ypač Milžinių Dvasios rekomenduotinos jaunuomenei, kuri jautri visam tam, kas gražu.

Milžinių Dvasios knygos pradžioje įdėtas Stepo Vykinto-Povilavičiaus įžanginis žodis (11—21 psl.), kuriame jis suglaustai, bet gana išsamiai apibūdina Vaižganto asmenybę ir iškelia jo kūrybos charakteringesnius bruožus. St. Vykintas-Povilavičius savo įžanginiame žody pabrėžia Juozą Tumą-Vaižgantą, esanti labai vieningą asmenybę, kuri savin suėmė praeitį, dabartį ir ateitį, o savo raštais sukūrė vieningą Lietuvos socialinio bei kultūrinio gyvenimo vaizdą. „Visas Tumo gyvenimas — rašo St. Vykintas-Povilavičius — auka Lietuvai. Jis dėl jos visą energiją, sveikatą paaukojo, jis iki pat mirties sielėjosi jos reikalais ir miršta apie jos gerovę, jos ateitį mąstydamas. Lietuva Tumui — jo mąstymo ir veikimo pradžia ir pabaiga“ (21 psl.).

Baigiant dar reikia keletą žodžių tarti apie knygos išorinę išvaizdą. Milžinių Dvasios išorinė išvaizda, apamai imant, graži ir patraukli: geras popierius, gražus šriftas, dailiai sutvarkytas knygos tekstas. Jeigu būtų galima ką šiam leidiniui prikišti — tai iliustracijos. Jos turėjo būti dailesnės.

A. Merkelis

Redakcijos atsakymai

J. Gudaičiui. Iš paskiausiai Tamstos atsiųstų rašinių ne vieno nedėsimė „Kary“. Toks rašinys, kaip apie A. Karpušką rašote, galėtų tikt tik atitinkamais momentais. Juk tai visa biografija, kokias rašo nors ir apie labai įžymius asmenis tik jų jubiliejų bei mirties progomis. Narsių karių žygius galima iškelti bendruose savo atsiminimuose, o tai, rodos, turėjai progų anksčiau rašytuose, kuriuos įdėjome. Šį rašinį atidavėme savanorių kūrėjų s-gos centro valdybai į jų archyvą. Atsiminimus apie kovas su vokiečiais Dauguose atiduosime tiems, kurie tokią medžiagą renka. Aplamai, rašydamas atsiminimus, mažiau kelkite save patį, nes tai atrodo nekuklu. Eilėraščiai silpni, netiks. Rašinys dėl istorijos nieko naujo nepasako.

Eil. S-kiui. Iš kareivių gyvenimo nuotraukas, jeigu jos geros, dedame ir už jas atlyginame. Tai galite pastebėti ir pačiame „Kary“.

V. Kirš. Reikia kreiptis komandos keliu.

B. I. Jei reikalauja, reikia parodyti. Geriau, jei vietoje viskas patikrinta ir peržiūrėta. Nes gali būti tokių dalykų, kurių dalis nenori skelbti. II. Dėl slapyvardžių pasiskaityt Vid. St. 1 skiltį, 8 p. III. Čia jau svarbu pasitikėjimas ir savo vidaus gyvenimo dalies tvarka. Kaip nurodyta, taip ir turi būti vykdoma.

N. Šalnai. Galvosūkiams spręsti laiką, rodos, davėme pakankamą ir tolimiausių vietų sprendėjai galėtų laikų atsiųsti. Tačiau vis dėlto kai kurie vėluojasi ir negalime įskaityti jų sprendimų. Jeigu Tamsta antradienio rytą išsiunčiate, tai mes gauname trečiadienio rytą. Vadinasi, jau vėlai, nes antradienio vakarą sutvarkome sprendimus ir atiduodame spaudai. Trečiadienį iš pat ryto jau spauštuvėje tvarkomas „Karys“. Galvosūkius, jeigu jie rašyti ant atskirų lapelių, galima siųsti drauge ir su kitais raštais.

J. lt. Vitui. „Dėl Ryšininkų uždavinio 3 Nr. sprendimo“ — nedėsimė. Tai apie ką Tamsta rašai, aptarta pastabose, dedant virš. Jackūno sprendimą. Juk pastabose buvo nurodytos klaidos ir pasakyta, kad tokie sprendimai gali būti įvykdomi tik tam tikrose sąlygose, todėl, savaime suprantama, kad ir virš. Jackūno sprendimas nėra pavyzdinis.

Broniui Karpavičiui. Tamstos dramatinis rašinys „Į darbą“ netinka. Jame viskas labai kasdieniška, nuobodu, tiesiog fotografiška. Be to, dar apščiiai pamokymų. Tie visi pamokymai ir kitos sausai dėstomos Tamstos idėjos turėtų būti paskleistos nežymiai, veikėjų veiksmis ir situacijomis, o ne tiesiog dialogais ir monologais. Antra vertus, scenoje mes mėgstame matyti, kad ir tą patį gyvenimą, bet kitaip pasuktą, parodytą, tik ne fotografišką. Čia daug nusveria veikalo intriga ir parinktos įdomios situacijos, įvairesnės scenos ir t. t. To viso Tamstos veikale trūksta. Tačiau, matyti, gabumų turįs, galėtų ir dramatinę kūrą nors sukurti. Pamėgink tamsta pradėti nuo atskirų mažesnių temų.

Virš. Št. Čepuliui. Tamstos klausimuose „liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymo“ baigiamieji dėsniai pacituoti netiksliai. Taip pat ir klausimai, ypač antras, surašyti ne visai suprantamai. Reikia savo mintis aiškiai dėstyti, tik tada galima sulaukti tikslaus atsakymo. Supratę Tamstos klausimus taip, kaip mums jie atrodo, atsakome:

1) Jei liktinis puskarininkis ištarnavo pasižadėtą laiką, tai jis nenustoją teisės gauti ištarnautą iki š. m. vasario m. 1 d. pašalpos dalį, nors jis ir pats išėitų iš kariuomenės.

2) Jei liktinis puskarininkis, ištarnavęs pasižadėtą laiką, paduoda raportą pasilikti tolesnei tarnybai, bet viršininkas jo nepalieka, tai ir šituo atveju jis nenustoją teisės gauti ištarnautą iki š. m. vasario mėn. 1 d. pašalpos dalį, neatsižvelgiant į tai, kaip bus pravesta dalies įsakyme — pasiluošavusiu ar atleistu. Įstatyme žodis „atleistų“ suprantamas ir „paleistų“ prasme.

Vyr. pusk. Gauronskui. Į Tamstos klausimus atsakome:

1) Naujo „liktiniams puskarininkiams atlyginti įstatymo“ (Vyr. ž. Nr. 470, eil. 3297), kuris veikia nuo š. m. vasario mėn. 1 dienos, nustatyta, jog puskarininkiams, kurie komandiruoti tarnybos reikalais toliau kaip už 15 km ir kurių komandiravimas trunka ilgiau kaip 6 val., mokami dienpinigiai, bet ne ilgiau, kaip už 75 dienas. Dienpinigių normos: viršilai — 5 lt., vyr. pusk. — 4 lt. ir jaun. pusk. — 3 lt. (str. 32). Tačiau tiems puskarininkiams, kurie komandiruoti apsaugos reikalais, o taip pat į Kariuomenės Vado įsakymu organizuojamus manevrus, poligono šaudymus, taktiškus pratimus, mokymo ekskursijas, — duodamas kareivio maisto davinys arba maistpinigiai krašto apsaugos ministerio nustatytomis normomis (str. 34). Normali maistpinigių norma šiemet — 1 lt. 50 ct. (š. m. įsak. kar. Nr. 10, § 9, p. 1). Taigi, dienpinigiai mokami komandiruotiems tik už 75 dienas, o maistpinigiai — per visą komandiravimo laiką. Jei Tamsta su eskadronu esi komandiruotas apsaugos reikalais, tai turi teisę gauti kareivio maisto davinį natūra arba maistpinigius nemokamai. Sumokėtus už maistą pinigus galėsite atgauti.

2) „Biudžetui subalansuoti įstatymą“ aiškina finansų ministeris. Kadangi puskarininkių labai ilgų komandiravimų iki šiol nebuvo, tai buvo aiškintasi tik dėl karininkų. Finansų ministerio išaiškinta, kad išlaikymai biudžetui subalansuoti iš komandiruotų karininkų, kai jie išbūna komandiravime ilgiau kaip 3 mėnesius, daromi pagal tą sritį, į kurią jie yra komandiruoti, o kai mažiau 3 mėnesių — pagal sritį, iš kurios yra komandiruoti (1933 m. įsak. kar. Nr. 60, § 5). Tie patys dėsniai taikomi ir liktiniams puskarininkiams. Taigi, jei Tamsta su daliniu esi komandiravime Klaipėdos krašte nuo pereinamųjų metų, t. y. ilgiau kaip 3 mėnesius, tai dabar išlaikymai biudžetui subalansuoti turi būti daromi Tamstai pagal tą sritį, prie kurios

priklauso Klaipėdos kraštas, būtent, pagal 1 sritį (Vyr. žin. Nr. 476, eil. 3338 ir 3339).

3) Su teisėtu reikalu prie savo viršininkų visuomet galima kreiptis. Jei per klaidą iš Tamstos išlaikoma biudžetui subalansuoti vis dar pagal Alytaus sritį, tai, klaidai paaikšėjus, toliau bus išlaikoma pagal Klaipėdos krašto sritį. Tamstos permokėtieji pinigai, t. y. skirtumas, galės būti gražintas atitinkamai sumažinus tolesnius išlaikymus.

Fn. Tamstos straipsnyje „Kr. ap. min. civilinių tarnautojų šeimų gydymo reikalu“ paliesta toji nelygybė, kuri esanti Krašto Apsaugos Ministerijoje, kai liktinių puskarininkių šeimoms gydymu aprūpintos, o civilinių tarnautojų — ne. Nesiginčydami dėl šitos nelygybės iš esmės, tiek tepabrėšime, kad Krašto Apsaugos Ministerijos civilinių tarnautojų (ne karininkų vietose) aprūpinimo reikalai tvarkomi bendrais valstybės tarnautojų atlyginimo įstatymais (Vyr. žin. Nr. 326, eil. 2230) ir todėl Kr. Ap. M-rijos iniciatyvos tiems reikalams pagerinti čia per maža. Kadangi Tamstos straipsniu reikalo nepataisysime, tad jo ir nedėsime.

Galvosūkių 12 nr. sprendimas

Taikytojas iš lengvojo kulkosvaidžio lizdo pila į priešą dar nelokalizuotą atsparumo sritį.

Gerai išsprendė: 1) v. p. A. Pliauskys (I p. div. št.), 2) v. p. P. Gelžinis (4 p. p.), 3) P. Sirgedas (K.), 4) J. S. (K. T. št.), 5) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.), 6) v. p. Grigalavičius (7 p. p.), 7) v. p. J. Siniakovas (4 atsk. p. kp.), 8) eil. V. Raugas (ryš. b.), 9) A. Babelis (K.), 10) k. inv. J. Kerpauškas (A. P.), 11) gr. J. Šalkauskas (tnk. b.), 12) N. Šalna (Z.), 13) J. Leblionka (ššl.), 14) eil. Arinavičius (Tr. R.), 15) eil. VI. Tuzas (6 p. p.). Šie visi gauna po 2 tašką.

Patenkinamai išsprendė: 1) v. p. K. Vadzišius (1 p. p.), 2) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 3) j. p. K. Klinauskas (KPM), 4) J. Astrauskas (Pvk.), 5) Pr. Kaminskas (K. Rd.). Šie gauna po 1 tašką.

Galvosūkis 15 nr.

(vert. 2 tš.)

1)	R O M B	ginklas
2)	ginklas
3)	apsisaugojimo priemonė kare.
4)	kario aprangos dalis
5)	sprogstamas daiktas
6)	šalis
7)	duonai reikalinga
8)	šeimoms narys
9)	žuvis
10)	Lietuvos did. kunigaikštis
11)	Požemio kelias
12)	susisiekimo priemonė vandeniui
13)	šiltų kraštų medis
14)	Lietuvos medis
15)	nebijąs žmogus
16)	sprogstama medžiaga.

Įstačius vietoj taškų ir brūkšnių raides, gausis nurodytų reikšmių žodžiai. Brūkšniais pažymėtos raidės sudaro vieno mūsų pulko vėliavoje įrašytą įžadą.

Šįp

KARDAS

KARDAS svarsto kariuomenės, krašto gynimo, karo mokslo ir meno reikalus.

KARDUI rūpi tirti savo krašto apsaugos ir jos resursų klausimai, stiprinti tarp kariuomenės ir visuomenės dvasios vienybę ir aiškinti visuomenės vaidmenį krašto gynimo darbe.

KARDE dedamos žinios iš mūsų ir kitų valstybių kariuomenių gyvenimo.

Adresas: Nepriklausomybės aikštė 10, Kaunas.

Telef. per Kar. Št. 56

Lietuvos Karininkų Laikraštis

eina dukart per mėnesį,

„Kardą“ leidžia **KARININKŲ RAMOVĖ**

Atsak. redaktorius: gen. št. pik. **MUSTEIKIS**

Redaktorius: mjr. **BALČIŪNAS**

Prenumerata: Lietuvoje: metams — 18 lt.; 6 mėn. — 10 lt.; 3 mėn. — 6 lt.; Atskiro nr. — 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai brangiau. Skelbimai pagal susitarimą.